

SLUTTRAPPORT

Bo
i Lofoten
boilofoten.info

Innholdsfortegnelse

Forord fra prosjektleder	5
Sammendrag	7
Om prosjektet.....	8
Organisering og utfordringer ved organiseringen.....	9
Styringsgruppa.....	10
Finansiering	11
Om navnet.....	12
Om rapporten.....	12
Kronologiske faser av prosjektet	13
Ideutvikling og nettverksutviklingsfase.....	13
Fase for utvikling av tiltak.....	13
Drift av tiltak.....	13
Implementeringsfase.....	14
Noen faktorer for tilflytting.....	15
Destinasjon Lofoten og turistbransjen	15
Det videregående skoletilbudet	16
Nordlandssykehuset avd. Lofoten.....	16
Lofoten Folkehøgskole	17
Lofoten Viking.....	17
Kommunene	18
Tilflytting fra utlandet.....	18
Familie og venner	18
Flakstad utvikling.....	19
Surfemiljøet.....	19
Oljedebatten.....	19
Våre tiltak	20
Forprosjekt til traineeordning	20
Trainee Lofoten – Hovedprosjekt.....	21
Utarbeidelse av faglig opplegg	22
Planlegging av rekruttering	23
Annonsekampanje og offentlig informasjon.....	23
Gjennomføring av rekruttering	24
Vurdering av resultat fra rekruttering i 2014	27
Vurdering av resultat av rekruttering i 2015	28

Opptak av allerede nyansatte til traineeordningen	28
Stipender	29
Konsept og formål	29
Administrasjon av ordningen	29
Beskrivelse av stipendprosjektene	30
Nettverkskonferanse	34
Bakgrunn og initiativ.....	34
Engasjement og mottakelse i lokalsamfunnet	34
Ungdomskonferansen 2013	35
Ungdomskonferansen 2014	35
Ungdomskonferansen 2015	35
Fotoprojektet «Rede»	36
Om fotografen	36
Om arbeidet	36
Om prosjektet og samarbeidet.....	36
Informasjonsarbeid	37
Hjemmesiden boilofoten.info	37
Toveiskommunikasjon og relasjonsbygging	38
Å koble mennesker	39
Prosjektets forhold til lokale- og nasjonale medier	41
Prosjektets forhold til sosiale medier	41
Å skape sammenhenger	41
STIM.....	42
Annet arbeid.....	42
Ungdomspris	42
Sommerjobb for ungdom	42
Gründerarbeid	43
Turisme og tilflytting	43
Analyse av tilflytning og fraflytning i Lofoten - kommunevis	45
Vågan Kommune	46
Vestvågøy Kommune.....	47
Flakstad Kommune	48
Moskenes kommune	49
Værøy	50
Røst.....	51
Generelle faktorer for tilflytning	52

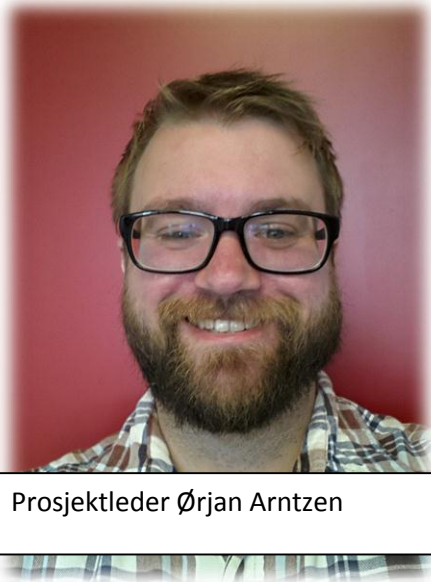
Boliger.....	52
Utdanningsmuligheter.....	53
Måloppnåelse.....	53
Samfunnsnytte	54
Hovedkonklusjon og styringsgruppas anbefaling.....	55
Etterord	56

Kvalvika i Flakstad Kommune.

Forord fra prosjektleder

I 2011 satt jeg hele høsten på Huset Kafé på Leknes i Vestvågøy Kommune. Arbeidsløs. Det var meg og min rooiboos-te fra Sør-Afrika. I disse 5 månedene fikk jeg god tid til å klø meg i skjegget over hvordan Lofoten behandler arbeidssøkende. Lofoten behandlet ikke arbeidssøkende dårligere enn

Prosjektleder Ørjan Arntzen

andre steder. Likevel var spørsmålet mitt hvordan Lofoten, som på alle områder har en slik stor selvrespekt, ikke var mer ambisiøs i sitt virke med tilflyttere. Dette var uforståelig for meg.

Å være arbeidsløs må sies å være en noe tvilsom kompetanse, men erfaringen fra min tid som arbeidsløs i Lofoten har jeg brukt for alt den er verdt. Rett før jul 2011 fikk jeg jobb i Vadsø Kommune. Lettet, og muligens litt bitter, over at skjebnen førte meg godt inn i tiltakssonen skrev jeg et leserinnlegg. Slik jeg husker det var leserinnlegget ikke helt fri for brodd. Dog forsøkte jeg å være både

konkret og konstruktiv.

I etterkant av leserinnlegget ble jeg oppringt både av lokalt næringsliv og flere av lofotkommunene. Det viste seg at mange i Lofoten var svært interessert i at jeg befant meg tedrikkende og arbeidsløs på Huset Kafe, og i tillegg holdt losji på yttersiden av en forblåst øy kalt Flakstadøya. Til tross for velviljen og den plutselige oppmerksomheten visste både jeg og de som tok kontakt at arbeidssøkende normalt sett ikke skriver i avisen. Arbeidssøkende skriver normalt sett jobbsøknader.

Når da tilfeldighetene ville at jeg vendte tilbake som prosjektleder for nyoppstartede Bo i Lofoten i august 2012 kunne jeg ta med meg disse erfaringene. Uheldigvis, for meg selv, hadde jeg også lagt lista usedvanlig høyt ved selv å ha påstått at jeg visste svarene på hvordan man får mennesker til å flytte til Lofoten. Og som ikke det var nok var disse svarene også forkynt avisa i all sin offentlighet.

Heldigvis arbeider man ikke alene om slike fellesprosjekter, men sammen med en rekke samarbeidsparter over hele Lofoten. Tre år etter sitter jeg og skriver dette. Lofoten er blitt 386 flere mennesker. Vi har fått i gang en regional traineeordning og delt ut over 20 utdanningsstipender. Mye av det vi gjør setter ikke spor, men noe setter grundige spor.

Aller mest ønsker jeg å trekke frem møtene med tilflytterne og den bunnløse entusiasmen rundt Lofoten. Lofoten er i en særstilling når det gjelder å kunne trekke til seg så positive mennesker. Ikke nok med at de vil ha jobb her, men sannelig er Lofoten ofte førstevalget for mange av de som

kommer. Andelen av personer jeg har møtt som har bodd i telt, biler, seilbåter og hytter uten strøm tilsier også at en del av de som kommer har et inderlig sterkt ønske om å bo her.

I løpet av prosjektperioden har det ikke stått på entusiasme. Næringslivet har heiet oss frem og tidligere leder av Lofotrådet, Jonny Finstad, betegnet prosjektet som det mest suksessrike i Lofotrådets historie. Etter 50 år med nedgang i folketallet var tanken om at Lofoten skulle bli en vekstregion så fjern at jeg er usikker på hvor mye samfunnet i Lofoten trodde på et slikt prosjekt. Tanken om å gjøre Lofoten til en av landsdelens sterkeste vekstområder var muligens så urealistisk at ingen ville reagert om vi mislykkes. Derfor kunne prosjektet, og mange andre aktører, ganske uforstyrret arbeide helt uten press med å utvikle vårt samfunns evne til å tiltrekke seg mennesker.

Det bør trekkes frem alle i næringslivet, offentlig sektor og de som ved frivillighet har arbeidet med å få folk til å flytte til Lofoten. Da vi startet peket pilene svakt oppover, men i løpet av de siste tre periodene har Lofoten nesten lyktes med å hente inn alle de menneskene vi har tapt de siste femti årene. Samtidig har vi fortsatt store utfordringer med demografien og det å tiltrekke seg kompetanse. Selv om pilene både peker oppover og er grønne tilsier et dykk i statistikken at det er store demografiske utfordringer fremover.

At prosjektet, og prosjektets venner, har lyktes i regionen ser vi ut fra folketallet. Rapporten viser også stor entusiasme rundt arbeidet. Engasjementet har noen ganger gitt seg utslag i urealistisk optimisme på den ene siden. På den andre siden ble Bo i Lofoten møtt med stor sympati og mange utviste stor forståelse dersom det skulle vise seg at folk valgte å ikke flytte. I en mail jeg fikk samme uke som jeg startet arbeidet mitt fikk jeg beskjed om at jeg hadde Lofotens vanskeligste jobb. Samtidig fikk jeg et en god dose lofotsk selvironi med på kjøpet i form av et dikt:

«De e de beste som drar.

Sørover. Sir dem.

De andre toillingan.

*Leite etter ord. For å dekke over
følelsan. Kvær gang dommen slås fast*

Ambisjonsnivået e no kommet ned i

Pluskvamperfektum.

De e de beste som drar. Gjentar dem.

På NRK og TV2. Flere kanala

har vi ikke.»

Diktet er skrevet av Marion Palmer. Det du skal til å lese nå er en fagrapporten fra prosjektet. Men det er også beretningen om da Lofoten motbeviste sin egen skjebne som fortapt i fraflyttinga.

Det er mange som burde takkes i forbindelse med prosjektarbeidet. Faktisk så mange at det ikke kan nevnes enkeltpersoner og enkeltaktører uten at noen vil bli uteglemt. Derfor nøyer jeg meg å takke dere alle for å ha bidratt i prosjektet med entusiasme og glød. Bidratt med å ha gjort prosjektet vellykket. Og bidratt til morsomme arbeidsdager på toppen av et av Lofotens rådhus.

Ørjan Arntzen, Prosjektleder Bo i Lofoten, Lofotrådet

12. november 2015, Lofoten

Sammendrag

Bo i Lofoten ble startet i 2015. Prosjektet hadde som mål å gjøre Lofotregionen i stand til bedre å rekruttere høy kompetanse til regionen. Dermed skulle prosjektet bidra til å heve kompetansenivået i regionen. Prosjektet har vært rettet inn mot ungdom og unge voksne. Målgruppen har sammenheng med at denne gruppen er en attraktiv målgruppe å rekruttere til regionen. Kommunene får, på flere måter, mye tilbake for å rekruttere unge mellom 18 – 35 år til kommunen. Den demografiske situasjonen kommunene er dessuten skjev på grunn av høyt aldersgjennomsnitt i befolkningen.

Prosjektet har arbeidet med en nettverks- og informasjonstanke. Samtidig som man har arbeidet med nettverk- og informasjon har man også arbeidet målbevisst for å utarbeide utviklingstiltak for regionen. Tanken bak dette var at man ikke ønsket at dette skulle bli nok et naivt tilflyttingsprosjekt hvor man utelukkende arbeidet med omdømme, eller at det skulle være nok et prosjekt hvor man utviklet gode tiltak ingen tilflyttere kjente til. Kombinasjonen mellom informasjon, nettverk og utviklingstiltak har vært svært viktig for prosjektet.

Det viktigste delprosjektet har vært utviklingen av en regional traineeordning. Dette er det arbeidet som har fått mest oppmerksomhet og som har skapt størst mulighetsrom. Traineeordningen har i løpet av de årene prosjektet vært etablert seg som en stor traineeordning til å være drevet i en liten region som Lofoten. Likevel er det utfordringer rundt traineeordningen på grunn av at Lofoten som rekrutteringsområde for bedrifter er begrenset. På slutten av prosjektperioden er det inngått et samarbeid med Look North Trainee for å imøtegå utfordringene rundt å drive en traineeordning på et begrenset geografisk område.

Andre viktige tiltak er regional stipendordning, nettverkskonferanse og informasjonsarbeid. Alle tiltakene er regnet som vellykkede. Av tiltakene som er formulert i prosjektplanen er det bare Bo i

Lofoten-konferansen som ikke har nådd de kvantitative målene. Det er likevel registrert at konferansen har hatt stor betydning på andre målbare områder enn de konkrete prosjektmålene. Utover dette har tiltakene blitt vurdert som vellykket. En viktig erkjennelse i evalueringen av prosjektet er at tiltakene også må sees i sammenheng, og at hvert enkelt tiltak støtter opp om hverandre.

De største utfordringene i prosjektet har vært knyttet opp mot organisering og utfordringer med å kjøre prosjektet i en organisasjon med beslutningsstruktur slik Lofotrådet har. Dette er en vurdering som må tas inn i det videre arbeidet med implementering.

En viktig erkjennelse i prosjektperioden er turismens betydning for tilflytting til Lofoten. Da er det ikke først og fremst i form av sysselsetting. Reiselivet rekrutterer kompetanse til Lofoten i form av å tilby autentiske opplevelser og å by på en reiseopplevelser som ligger tett opp til de opplevelser innbyggere i Lofoten kan oppleve hver dag. Reiselivet rolle som aktør i tilflytting er verdt et studie i seg selv, og mekanismer rundt dette bør undersøkes videre for at regionen kan se betydningen av reiselivet i et bredt verdiskapingsperspektiv.

Styringsgruppa har vurdert og evaluert prosjektet ut fra sitt ståsted og har vært entydig i at Bo i Lofoten bør videreføres i regionen. Dette gir regionen en ny mulighet til å vurdere hvilke tiltak som bør inngå i et slikt strategisk tilflyttingsarbeid. Eventuelle nye tiltak bør bygge på eksisterende tiltak og de erfaringene som beskrives i denne rapporten. Styringsgruppen peker videre på finansiering og økonomi som de største utfordringene fremover. Dette har sammenheng med at selv om prosjektet bidrar betydelig inn i en samfunnsøkonomisk kontekst er ikke prosjektet av en art som enkelt lar seg finansiere utelukkende kommersielt.

Om prosjektet

Ungdomsprosjektet «Bo i Lofoten» er et prosjekt som er utarbeidet på regional basis via Lofotrådet. Det har vært gjort et større forarbeid til prosjektet hvor man blant annet har hatt seminarer og utarbeidet rapporter. På bakgrunn av både politisk behandling og seminarer med næringslivet valgte man å igangsette et bredt ungdomsprosjekt med fokus på kompetanseutvikling. Målet var å øke andelen av unge tilflyttere og øke attraktiviteten til Lofoten som bosted.

Prosjektet hadde oppstart i august 2012, og Ørjan Arntzen ble ansatt som prosjektleder.

Prosjektleder hadde tidligere erfaring fra jobb og studier rundt kompetanse og høyere utdanning. I oppstarten valgte styringsgruppa å snevre inn en del av bredden til prosjektet. Dette for å gjøre det mer håndterlig å utvikle tiltak, og for å kunne skape større sammenheng i arbeidet. Etter hvert som

prosjektet har kommet i gang har nok prosjektet blitt mer fokusert. Fokusområdene i prosjektet har fått mye oppmerksomhet. Arbeid rundt disse har fått prioritet.

Organisering og utfordringer ved organiseringen

Prosjektet startet opp av kommunene i Lofoten og er blitt lagt til Lofotrådet (regionrådet). Det er organisert en styringsgruppe som skal styre prosjektet. På det meste har det vært 150 prosent lønnressurs i prosjektet. I tillegg har det blitt praktisert en ordning hvor man på enkelte områder har brukt ekstern prosjektledelse eller hjelp på mindre felt. Dette også fordi man i løpet av prosjektperioden hadde ansatte i prosjektet som måtte ut i

Å bo i Lofoten betyr også tilgang til verdens vakreste natur. Bildet er tatt fra Fredvanghytta i forbindelse med et personalseminar i Lofotrådet våren 2014. Skodden ligger tykt utover Fredvangfjellene

fødselspermisjon, og det krevde at man fant fleksible løsninger for arbeidet.

I tillegg til prosjektorganisering har den øvrige organiseringa av Lofotrådet vært relevant både i arbeidet og hvordan man informerte prosjekteierne (kommunene) om prosjektet. Regionrådene er et nivå i det norske forvaltningssystemet som er kompleks. I utgangspunktet ligger de mellom to forvaltningsnivå. Lofotrådet er et konsensusorgan bestående av ordførerne i seks kommuner hvor hvert enkelt kommunestyre har mye å si for vedtak i Lofotrådet.

Hovedsakelig foregår beslutningene og arbeidet i prosjektet opp mot ei styringsgruppe. Likevel har det vært utfordringer i noen tilfeller når prosjektet ønsker å få tilbakemeldinger fra prosjekteierne. Det kan spesielt pekes på arbeid med finansiering som en utfordring hvor styringsgruppa i liten grad har makt til å bestemme over kommunene, men hvor man er avhengig av en eller annen form for lokal finansiering. I Lofotrådet er det viktig å finne løsninger for hvordan man behandler ulike beslutningsprosesser i prosjektene, og da spesielt de beslutningene som ikke kan tas av en styringsgruppe, og ikke minst kommunikasjonen internt i Lofotrådet.

Eksempelvis kan vi nevne at det tok over et år fra styringsgruppa vedtok å anbefale videreføring av prosjektet til vi fikk begynt en prosess internt i Lofotrådet rundt videre organisering av prosjektet og videre finansiering. I ettertid ser vi også at styringsgruppa gjorde noen dårlige valg i vurderingen av

finansiering, og dette kunne muligens vært unngått med tettere dialog mellom styringsgruppa og Lofotrådets arbeidsutvalg.

En annen utfordring som bør nevnes er at det ble i prosjektperioden gjort vedtak i Lofotrådets arbeidsutvalg som omhandlet prosjektet uten at prosjektledelse eller styringsgruppe ble informert hverken om at prosjektet skulle behandles eller om at det var fattet et vedtak. Dette kan medføre til at styringsgruppa og prosjektleder arbeidet på tvers av gjeldende vedtak i Lofotrådet av den enkle grunn at vedtak eller saksgang ikke ble formidlet videre til prosjektleder. Dette er uheldig for Lofotrådets styringsmuligheter for egen organisasjon, men god informasjonsflyt begge veier er også viktig for å sikre en god prosjektledelse

Det ble etter hvert identifisert at mange av de nevnte utfordringene kunne springe ut av uklarheter i roller og rolleforståelse mellom prosjektleder, styringsgruppeleder og sekretariatsleder, og uklarheter i funksjon mellom styringsgruppe og Lofotrådets arbeidsutvalg. Prosjektet tok da initiativ til å starte en prosess rundt dette og få en mer klar rolleforståelse. I prosessen ble det fra prosjektets side pekt på viktigheten av at det var entydig hvem som hadde det formelle og det operative arbeidsgiveransvaret.

Etter denne prosessen ble prosjektarbeidet noe enklere, og informasjonsflyten innenfor prosjektorganiseringa ble bedret. Et punkt som ikke ble etterfulgt var ønsket fra prosjektet om egne retningslinjer for hvordan man kjører prosjekter i Lofotrådet. Det herunder påpekes på at regionråd er en utfordrende struktur å arbeide med. Regionsnivået er preget av mange interessenter og mange beslutningstakere er involvert i en og samme beslutning. Dette får man gjort lite med rent strukturelt, men likevel er det viktig å være nøye på hvordan man håndterer ulike roller og oppgaver mellom prosjekter og den eksisterende organisasjonen.

Styringsgruppa

Lofotrådet nedsatte en styringsgruppe. Styringsgruppa består av representanter fra kommunene, ungdomsrepresentanter, fylkeskommunal representant og representant fra næringslivet. Fra kommunene er det en miks mellom kommunalt ansatte og politikere. Det har vært en viss utskiftning i styringsgruppa på grunn av at noen har signalisert at de har hatt for stor arbeidsmengde, mens andre har flyttet bort fra Lofoten.

En av utfordringene med styringsgruppa er styringsgruppas størrelse. Styringsgruppen har fungert svært godt som styringsgruppe, men størrelsen på styringsgruppa har gjort at det har vært et mer uforpliktende organ enn ønskelig.

Styringsgruppa består ved prosjektslutt av følgende personer:

- Styringsgruppeleder Anne-Lise Haakestad (Vestvågøy Kommune)
- Aino Ellingsen (Vågan Kommune)
- Kurt Atle Hansen (Flakstad Kommune)
- Sven Asbjørn Korneliussen (Moskenes Kommune)
- Harald Adolfsen (Værøy Kommune)
- Gaute Granlund (Røst Kommune)
- Mathilde Nerland Lie (Ungdomsrepresentant)
- Tommy Bensvik (Ungdomsrepresentant)
- Tom-Rene Reppe (Lofoten Næringsforum)
- Trine Grytøyr (Nordland Fylkeskommune)

Alle styringsgruppemedlemmene har personlig vara. Dette gjelder ikke ungdomsrepresentantene som har prioritert vara fra de kommunene som ikke er representert i styringsgruppa.

Finansiering

Prosjektet var i utgangspunktet finansiert som et spleiselag mellom kommunene og midler fra regionalt næringsfond. Næringslivet var også forutsatt å gå inn med midler eller egeninnsats, og kravet om innsats fra næringslivet ble også oppfylt i løpet av prosjektperioden.

I prosjektets start ble det ytret ønske, fra styringsgruppen, om at man tok sikte på å forlenge prosjektet i et år. Behovet for å forlenge prosjektet var tilstede fordi styringsgruppen vurderte at 2 år er for kort tid til å oppnå prosjektets mandat. Mandatet til prosjektet bestod i at vi skulle ikke bare utvikle tiltakene, men også prøve ut tiltakene i regionen.

Derfor valgte prosjektleder å søke på den daværende regjeringens bolystmidler. Blant mange konkurrerende prosjekt ble vi innstilt fra fylkeskommunen, og vi ble prioritert med midler fra regjeringen. I tillegg fikk vi fullfinansiert prosjektplanen med midler fra fylkeskommunen.

Prosjektet har dermed hatt hovedsakelig finansiering fra følgende instanser:

- Kommunal- og regionaldepartementet
- Nordland Fylkeskommune (Regionale næringsmidler og LUK-midler.)

- Finansiering fra lokalt næringsliv
- Kommunene i Lofoten

Om navnet

Prosjektet het opprinnelig «Ungdomsprosjektet i Lofoten,» og baserte seg på å arbeide med et bredt

Bo i Lofotens eget reisesjakkspill:
«Lofoten er så spennende at du blir helt matt.»

spekter av oppgaver fra oppvekstområdet, kulturområdet, kompetanseområdet og informasjonsarbeid. Utarbeidelsen av hjemmesiden skapte imidlertid ei utfordring da prosjektets navn ikke var spesielt enkelt å håndtere som navn på ei hjemmeside. Derfor ble det valgt et annet og mer iøynefallende navn på hjemmesiden: boilofoten.info. Navnet fungerte godt, men etter hvert ble det utfordrende at prosjektet ble best kjent som Bo i Lofoten fremfor Ungdomsprosjektet i Lofoten. Til slutt valgte vi å endre det offisielle navnet på

prosjektet til Bo i Lofoten. Dette ble gjort hovedsakelig av

kommunikasjonsformål samtidig som navnet fungerte bedre som en merkevare for prosjektet.

Om rapporten

Sluttrapporten er et krav som følger alle departementets bolystprosjekt. Departementet skrev i sitt tildelingsbrev: «*Læring og erfaringsoverføring er et sentralt mål for bolystsatsingen. Derfor ber vi dere vektlegge god rapportering av prosjektarbeidet, både underveis og med egen sluttrapport.*

«*Alle prosjekter som får støtte skal sende inn en årlig rapport til departementet. Denne skal inneholde omtale av aktiviteter og tiltak, og redegjøre for eventuelle justeringer av prosjektplanen. (...)»*

Denne rapporten er å anse som en fagrapport og sluttrapport til prosjektet. Rapporten tar for seg prosjektet i hele sin bredde i den grad det er mulig å få frem alle aspekter ved et så stort prosjekt i en enkelt rapport. I rapporten vil vi se at enkelte områder og tiltak har vært større og mer omfattende enn andre tiltak. Rapporten følger prosjektet fra start 20. august 2012 til prosjektslutt høsten 2015.

Kronologiske faser av prosjektet

Vi vil her gi en redegjøring for den kronologiske utviklingen av prosjektet. Her vil vi hovedsakelig gå inn på hva som har vært vårt hovedfokus i de forskjellige tidsepokene i prosjektet.

Ideutvikling og nettverksutviklingsfase

I første halvdel av prosjektet som kan tidsavgrenses fra august 2012 til januar 2013 fokuserte prosjektet hovedsakelig på utvikling av ideer og utvikling av nettverk. Dette gjorde at flere kunne være med å gi innspill til hva prosjektet skulle jobbe med. Vi var veldig bevisst i oppstarten at vi ønsket å få flest mulig til å ha eierskap, være ivaretatt og føle seg trygg på å kunne gi innspill til prosjektet. Derfor avtalte vi møter med en rekke personer, instanser og bedrifter hvor vi diskuterte de aktuelle problemstillingene prosjektet hadde på agendaen. Vi kartla og observerte aktørers- og instanser holdninger til de saksområdene som var våre, og brukte den informasjonen i idearbeidet vi hadde for å utvikle tiltak som kunne iverksettes i regionen.

I etterkant anser vi dette som et viktig verktøy i starten prosjektperioden. Det har vært helt nødvendig å skape en entusiasme og støttespillere til prosjektet, samtidig som flere av prosjektets tiltak stammer fra denne perioden. En forutsetning for å kunne gjøre et grundig arbeid i denne fasen er at det er satt av midler til utgifter for reise mellom kommunene, samt at styringsgruppa tidlig tok sikte på at prosjektet skulle være treårig.

Fase for utvikling av tiltak

Frem mot våren 2013 ble det tatt avgjørelser på hvilke tiltak som skulle utvikles, og hvilke tiltak som skulle prioriteres. Tidsperioden fra januar 2013 frem mot april 2013 ble brukt hovedsakelig til å utvikle og innrette tiltak. I denne perioden ble kontakten med samarbeidsparter utviklet til å handle om konkrete tiltak fremfor generell kontakt, og man valgte seg ut spesielle samarbeidspartnere som prosjektet arbeidet tettere med enn andre for å få i gang tiltakene man arbeider med.

Drift av tiltak

I perioden april 2013 og til våren 2014 har det hovedsakelig vært fokus på drift av tiltakene som er utarbeidet. Målet med driften er å kunne forbedre tiltakene og lære om tiltakene slik at de skal kunne implementeres i regionen etter Bo i Lofotens prosjektperiode er ferdig. Spesielt viktig er det å gjøre seg erfaringer om hvor effektiv tiltak kan drives, hvor mye tid som går til administrasjon og hvor kostnadskrevenende enkelttiltak er. Så lenge vi drifter tiltak innenfor et avgrenset prosjekt er målet å skaffe mest mulig informasjon om hvordan tiltaket virker. Da står man best mulig rustet til å implementere driften av tiltakene i regionen.

Et annet viktig aspekt med drift av tiltakene er å skape interesse for tiltakene i regionen og utover regionen. For å gjennomføre en vellykket implementering i regionen forventes det at det er viktig og skape engasjement og interesse for tiltakene og arbeidet som utføres i prosjektet. Derfor er også informasjonsarbeid viktig utover det å informere.

Implementeringsfase

Siste del av prosjektet omhandlet en implementeringsfase. Implementeringsfasen ble forberedt tidlig av styringsgruppa. Allerede april 2014 ble de første vedtak rundt videreføring gjort. Og det ble jobbet målbevisst for å videreføre prosjektet. De fleste av våre tiltak ble anbefalt videreført etter prosjektslutt, og prosjektleder har jobbet systematisk for å få dette til.

I løpet av prosjektperioden opplevde vi stor støtte fra spesielt næringslivet, men også fra kommunene og fra organisasjoner det var naturlig å samarbeide. Fra Lofoten Næringsforum ble det sendt brev hvor man oppfordret kommunene til å videreføre prosjektet da man anså dette svært vellykket. Styringsgruppen var også klart på at de ønsket videreføring av prosjektet.

Til tross for mye positivitet erfarte prosjektledelsen og styringsgruppa at videreføring er svært utfordrende. Vår vurdering er at dette tilskrives to forhold som er spesielt for dette prosjektet:

- Utfordrende styringsstrukturer på regionnivået.
- Utfordrende kommuneøkonomi

Styringsstrukturene på ethvert regionalt nivå er kompleks da dette ikke er en del av de tre forvaltningsnivåene, men samtidig som det regionale nivået ofte tilgodesees med ressurser og har en svært sentral rolle i større utviklingstiltak for regionene. I det regionale nivået er det kommunestyrene som er eiere av prosjektet. Dette vil si at for i perioden 2012-2015 hadde vi i utgangspunktet 124 kommunestyrerepresentanter i Lofoten i perioden, fordelt på seks kommuner. Disse seks kommunene er i utgangspunktet eiere av prosjektet via regionrådet. Samtidig har vi seks næringsforeninger som har vært svært viktige interessenter og samarbeidsparter.

En videreføring av prosjektet krever enighet om både prosess og ressursbruk fra alle kommunene. I første omgang valgte vi å forsøke å finansiere et nytt prosjekt rettet inn mot gründerarbeid for å få videreført arbeidet. Her ble lokal finansiering hentet via søknader til kommunene, og den lokale

finansieringen var på plass. Imidlertid fikk vi ikke tilslag på prosjektet av ulike grunner til tross for positive signaler i prosessen.

I etterkant av dette ble det satt i gang en politisk prosess for å videreføre prosjektet. Det ble ganske raskt konkludert med at kommunene ønsker prosjektet videreført. Det ble også gitt tilbakemeldinger til prosjektet om hvilke utfordringer kommunene så ved videreføring av prosjektet. En av de største utfordringene som ble trukket frem er samarbeid med Værøy Kommune og Røst Kommune. Til tross for enigheten om videreføring av prosjektet blant Lofotrådets arbeidsutvalg var den videre prosessen utfordrende. Det ble diskutert mange ulike muligheter for videreføring, og overføring til et privat utviklingsmiljø i Lofoten har blitt valgt som inngangsport til videreføringa. Prosessen har vært utfordrende på grunn av at videreføringa av prosjektet sammenfaller med kommunevalget som gir føringer på hva kommunene vil prioritere de neste fire år, og det har også vært omorganiseringer i bedriften vi har vært i diskusjoner med.

Per skrivende stund, helt på tampen i prosjektperioden, er ennå ikke noe avklart. Prosessen pågår imidlertid ennå. Det er blitt gjort vedtak i Lofotrådet som er positiv til videreføring, men de største utfordringene ligger i organisering og finansiering.

Noen faktorer for tilflytting

Erfaringene fra prosjektet er at det er summen av tiltak i regionen som utgjør den store forskjellen. Vi har også erfart at det er enkelte tiltak, virksomheter og fenomener som er viktig for tilflytningen. I denne rapporten ønsker vi også å peke på noen av de viktigste faktorene for tilflytting som ligger utenfor selve prosjektet. Derfor vil vi trekke frem noen bedrifter, arbeid og fenomener som har vært viktig. Det betyr ikke at andre faktorer ikke er viktig. Det betyr heller ikke at de som ikke er nevnt på denne listen er uviktig.

Vi vil her presentere noe av de vi mener har vært viktig for tilflytningen til Lofoten de tre siste årene.

Destinasjon Lofoten og turistbransjen

Sent på 2000-tallet gjorde turismen en dreining mot at de reisende ønsket en mer opplevelsesbasert turisme. Denne dreiningen skjedde også i Lofoten, og de siste årene har vi sett at denne dreiningen kommer til uttrykk i regionen. Den mest direkte konsekvensen dette har hatt er at det er flere helårsarbeidsplasser tilgjengelig innenfor turistsektoren.

En desto viktigere grunn til at reiselivet og Destinasjon Lofoten har blitt en av de viktigste tilflytterfaktorene i Lofoten er at turistene som kommer til Lofoten er yngre enn tidligere, og i et stadium i livet hvor det kan være aktuelt å etablere eller reetablere seg. Vår påstand er at mye av grunnlaget for befolkningsveksten i Lofoten startet i det sekund turismen i Lofoten dreide seg mot å håndtere yngre besøkende og flere norske besøkende. Mange kommer til Lofoten for å utøve ting de elsker å gjøre, og det eneste som er bedre enn å utøve dette på ferie er å faktisk bo et sted hvor man kan surfe, klatre, gå i fjellet, telte padle, titte på fugler, gå på topturer, drive motbakkeløping, bade i sjøen og alt det andre man kan gjøre i Lofoten.

Det videregående skoletilbudet

Lofoten har et sterkt videregående skoletilbud med innslag av høyere utdanning i form av fagskoler. Regionen har i dag to store videregående skoler. Skolene gir Lofoten et særpreg ved at det i Lofoten er liten grad av lekkasje til våre naboregioner. De mest vanlige utdanningstilbudene er mulig å få gjennomført i Lofoten. I andre deler av landet er det ikke uvanlig at elever må reise til en helt annen del av fylket for å ta sin utdanning.

Det er først og fremst fagutdanningene og fagskolene som legger grunnlaget for at folk vil bo i Lofoten. Fagutdanningene utdanner elever direkte til næringslivet i Lofoten. Gjennom å ta sin utdanning i Lofoten skaper skolene en identitet og tilhørighet til Lofoten, og næringslivet behøver i mindre grad å kjempe kampen om kompetansen med bedrifter utenfor regionen. Det sterke skoletilbudet på videregående nivå i Lofoten er et særdeles viktig redskap i kampen om hoder og hender.

Nordlandssykehuset avd. Lofoten

Nordlandssykehuset er en av de arbeidsplassene i Lofoten med flest jobber til de med høy utdanning, og er også en av de arbeidsplassene med tilbud til flest fagutdannede. Nordlandssykehuset gir også helsepersonell i Lofoten en mulighet til karriere lokalt i Lofoten. Karrieremuligheter som kan være

en viktig grunn til at leger og sykepleiere velger Lofoten som bosted.

I tillegg er Nordlandssykehuset en viktig rekrutterer til «2. jobben.» 2. jobben er når du blir med din samboer eller kjæreste når de flytter et sted på grunn av jobb, men siden det er to tilflyttere har begge behov for jobb. Det er ikke uvanlig at de som starter å jobbe i Nordlandssykehuset allerede har en samboer som er på utkikk etter jobb. Da har regionen i utgangspunktet allerede vunnet 2 nye tilflyttere. I motsatt fall kan det også tenkes at en økonom ønsker å jobbe hos en bedrift i næringslivet, og hvis han er gift med en sykepleier, lege eller helsefagarbeider er Lofoten et ekstra interessant arbeidsmarked for disse to på grunn av muligheten for jobb.

I tillegg gir det å ha et sykehus i nærheten en bostedskvalitet som for mange er viktig i vurderingen av bosted.

Lofoten Folkehøgskole

Det er ingen automatikk i at en folkehøgskole skal være en viktig aktør i tilflyttingsspørsmål. Lofotens fantastiske natur, kombinert med folkehøgskolens oppriktige engasjement for Lofoten, har skaffet mange innbyggere i Lofoten. Bo i Lofoten opplever ofte å møte tilflyttere eller potensielle tilflyttere som oppgir deres opphold på folkehøgskolen som grunnen til at de flytter til Lofoten. Å få folk til å bo her etter de har gått på folkehøgskolen, eller etter endt utdanning, er dessuten en viktig del av skolens arbeide.

Skolen arbeider bevisst med å skape lokal identitet, tilhørighet og engasjement for Lofoten blant elever som ikke engang er fra Lofoten. På denne måten har folkehøgskolen skapt et prisverdig engasjement for Lofoten som gir utslag på tilflyttingstallene.

Lofoten Viking

Det er mange bedrifter som engasjerer seg i tilflytning til Lofoten, men Lofoten Viking på Værøy har

skapt et helt spesielt engasjement. Bedriften har de siste årene påtatt seg oppgaver overfor deres ansatte som er spesielt beundringsverdig. Lofoten Viking har strategisk arbeidet for at deres ansatte, som ofte kommer fra utlandet, skal melde flytting til Værøy. De har også vært behjelpelig i forhold til at nyansatte skal kunne orientere seg i det norske

byråkratiet, og hjulpet med utfyllinger av søknader og språkveiledning

Deres innsats for de ansatte, og deres oppfordringer til å bosette seg på Værøy, har ført til at kommunen de siste tre årene har økt befolkningen med 31 personer.

Kommunene

Kommunene er i hver enkelt kommune den største arbeidsgiveren. I tillegg til å være størst har kommunene også langt på veg de mest varierte jobbene. Kommunene sysselsetter for eksempel økonomer, sosionomer, sykepleiere, snekkere, kulturarbeidere, ingeniører, helsefagarbeidere, driftspersonell, lærere og mye mer. Dette mangfoldet gjør at hvert enkelt sted i Lofoten har et variert arbeidsmarked. Slike arbeidsplasser er viktig når familier og samboende par kommer flyttende og gjerne trenger mer enn en jobb.

Kommunene som organisasjon er også så store at de kan ta strategiske valg som påvirker tilflytning. En kommune kan velge at personell skal jobbe utenfor kommunesentrum, men arbeider også tett med næringsliv med oppdrag som kan føre til at andre virksomheter også vokser.

Tilflytting fra utlandet

Dersom Lofoten ikke hadde hatt innvandring ville tilflyttertallene sett betydelig annerledes ut. Innvandring skjer ofte via tilsetninger i privat næringsliv, men også via bosetting av flyktninger. Lofoten har en høy andel av utenlandsk arbeidskraft både i turistnæringa og i fiskerinæringa. Mange bedrifter er helt avhengig av å rekruttere kompetanse utenfor landets grenser.

Tilflytting fra utlandet er likevel utfordrende fordi mange som arbeider i næringene med mye utenlandsk arbeidskraft er her over kortere perioder. Det ligger en stor vekstmulighet dersom regionen greier å bosette enda flere av de som er her midlertidig. Likevel ser vi at regionen har en så høy bokvalitet at mange av de som arbeider i Lofoten har ønsker om å bosette seg permanent i regionen. Å jobbe i Lofoten er et eventyr for mange – et eventyr som både kan handle om vakker natur, men også gode lønninger og et godt arbeidsliv.

Familie og venner

Det sies at alle har en tante i Gjøvik. Når det gjelder Lofoten så har de fleste familie eller en kjent her. Det at Lofoten er en av toppdestinasjonene for reiselivet gjør at hver enkelt innbygger blir en av de viktigste ambassadørene for tilflytting. Stolte Lofotværingar åpner dørene for nære og mer perifere slektninger. Gjerne for italieneren vi møtte på ferie i Toscana i fjor eller for

studiekameratene vi studerte med for 48 år siden. At Lofotværingene er gjestfrie og stolte av stedet de bor på gjør at ekstra mange får mulighet til å oppleve Lofoten.

Det at man har familie og venner i Lofoten gjør også at disse stolte bekjentskapene tipser villig vekk om nye stillinger og spennende muligheter i Lofoten. Erfaringer tilsier at mange av de som flytter til Lofoten har en eller annen form for tilknytning til Lofoten via bekjente, venner eller familie.

Flakstad utvikling

Flakstad utvikling er et lite utviklingsmiljø, men også en av Lofotens få utviklingsbedrifter knyttet opp mot et kommunalt satsingsområde. Bedriften har et samfunnsoppdrag som blant annet omhandler å

skaffe flest mulig arbeid i Flakstad og Lofoten, og har arbeidet både strategisk og nært med sitt arbeide. Det finnes utviklingsaktører som arbeider regionalt enten disse heter Lofoten Matpark, Bo i Lofoten og Destinasjon Lofoten, men det er en stor verdi at det også er bedrifter lokalt som arbeider entusiastisk

med tilflytting. En del av Lofotens tilflyttere har endt opp i Flakstad med bakgrunn av at Flakstad Utvikling kunne tilby utviklingsmidler, veiledning eller motivasjon til å starte egen bedrift eller vurdere andre bedrifter i kommunen som arbeidssted. I Bo i Lofoten merker vi effekten av at fremtidige tilflyttere har muligheten til å orientere seg om Flakstads arbeidsliv fra Flakstad Utvikling.

Surfemiljøet

Da de startet med en egen surfecamp på Unstad var det får som trodde dette skulle bli en suksess. Dette forteller gründerne bak Unstad ArcticSurf selv. Bedriften i seg selv er blitt en suksess. De raskt voksende surfemiljøene og deres bidrag til å skape et omdømme av Lofoten som «trendy» har vært mye større enn mange tror. Spesielt Vestvågøy Kommune har fått mange tilflyttere som flytter til Lofoten pga. av muligheter for helårssurfing, men nå ser vi også tendensene til at steder som Laukvik og Ramberg også begynner «å ta bølgen.»

Oljebatten

På samme måte som Tom & Jerrys stadige kjegling skapte en av verdens mest sette tegneserier har den høyprofilerte meningsutvekslingen mellom motstandere og tilhengere av oljeboring vært med på å skape en nasjonal omtale av Lofoten. Lokalt er denne debatten profilert spesielt av LoVe Petro og Folkeaksjonen for et Oljefritt Lofoten, Vesterålen og Senja. Dersom man målte medieomtalen rundt oljekampen i kroner og ører er det sannsynlig at den vil bli verdsatt til mange 100 millioner. Felles for tilhengere og motstandere er at de har vært positive til Lofoten, men på en noe ulik måte. Debatten har vært en profilert verdidebatt, men det har også vært en debatt som har vist viktigheten av Lofoten både i nasjonal og internasjonal målestokk.

Våre tiltak

Her er en oversikt over de største tiltakene vi har arbeidet frem, og som vi har som målsetning å få implementert i regionen.

Forprosjekt til traineeordning

Da vi startet arbeidet i 2012 kom næringsforeningene og enkelte av bedriftene med et innspill om at vi burde se på mulighetene til å etablere en traineeordning i Lofotregionen. Det var på den tiden klart at vi ikke hadde den nødvendige kjennskapen til driften av slike ordninger eller god nok ide om hvordan vi skulle gripe saken. Derfor ble det arbeidet for å skaffe seg en samarbeidspart i en regional traineeordning som kunne bistå næringslivet og prosjektet i å skaffe til veie informasjon om hvordan en slik ordning kunne startes.

Etter undersøkelse kom vi frem til at Kandidat Helgeland var den traineeordningen innenfor vårt fylke som var mest hensiktsmessig å samarbeide med på det tidspunktet. Ordningen var en regional traineeordning innenfor en relativt liten region, og de driftet et prosjekt med lave offentlige kostnader. Dette gjorde at vi tok kontakt med Kandidat Helgeland som stilte seg svært positive til et samarbeid.

Vi utviklet deretter, delvis i samarbeid med Kandidat Helgeland, et forprosjekt som tok inn over seg de aspektene vi mente vi trengte for å kunne skaffe interesse og kunnskap for et slikt arbeid i Helgeland. Vi hadde to faglige seminarer i Lofoten hvor vi inviterte de bedriftene som var mest relevant i forhold til et slikt samarbeid. I utviklingen av seminarene samarbeidet vi tett opp mot næringsforeningene om deltagelse og rundt det faglige. Målet med seminarene var å få næringslivet interessert i en slik traineeordning.

Høsten 2013 gjennomførte vi en studietur til Mo i Rana hvor vi besøkte Kunnskapsparken Helgeland for å få større innblikk i hvordan traineeordningen ble drevet. På dette besøket fikk vi innledninger fra både Kunnskapsparkens siden og fra bedriftenes side. I tillegg ble det også tatt opp en del andre relevante områder.

Høsten 2013 gjennomførte vi også besøk til de mest aktuelle bedriftene i Lofoten med formål om å verve traineebedrifter. Erfaringene fra disse besøkene viste seg at regionen er svært positivt stilt til å få gjennomført en traineeordning, men det viste seg også at mange av bedriftene hadde for lav kunnskap om slike ordninger til at de kunne forsvare å bli med. Det var også utfordringer knyttet opp mot planleggingsaspektet med slike ordninger hvor man må planlegge og vurdere hvilken kompetanse man trenger langt frem i tid. Imidlertid endte vi opp med 6 bedrifter som ønsket å stille opp som traineebedrifter hvor 3 bedrifter gikk sammen for å kunne betale rekruttering fra Bo i Lofoten. I tillegg fikk vi identifisert 2 bedrifter som bidro med støtte for å få ordningen opp å gå.

Fra vår studietur hos Kunnskapsparken Helgeland.

Trainee Lofoten – Hovedprosjekt

Hovedprosjektet til traineeordninga ble gjort klart høsten 2013. Før vi hadde klar alle bedriftene til Trainee Lofoten var vi tilstede ved Næringslivsdagen ved Høgskolen i Narvik og Karrieredagen ved Universitetet i Nordland. I etterkant av at Trainee Lofoten ble startet har vi gjennomført 2 rekrutteringer, og tatt opp 2 kull traineekandidater

De bedriftene som har vært med på rekruttering av traineekandidater er:

- Lofotprodukt
- Lofotkraft
- Nordly Holding
- Lofoten Mat
- Lofoten Matpark
- Norsk Landbruksrådgivning, Lofoten
- Bedrifts- og Entreprenørsenteret
- Vestfjord Improvement
- Vestvågøy Kommune
- Flakstad Kommune

Lofotprodukt var en av de første bedriftene som ble med på traineerekuttering. Her fra vårt møte som tilfeldigvis var på Halloween.

- Flakstad Utvikling

Vi har målrettet rekrutteringsinnsatsen hvert år for å strategiske involvere de bedrifter vi ønsket å rekruttere. Første året hadde vi en overvekt av bedrifter som ønsket rekruttering innenfor ulike områder innenfor matsektoren, økonomi og elkraft, mens året etter var rekrutteringa rettet mot offentlig sektor, teknologi og økonomi.

Utarbeidelse av faglig opplegg

Det faglige opplegget til kullet 2014/2015 ble planlagt mens vi arbeidet frem bedrifter til å ha traineekandidater. Vi forutsatte at traineeordninga kom til å bli tverrfaglig, og at det måtte utarbeides opplegg som treffer på tvers av fagområder og utdanningsnivåer. I tillegg ble det bestemt at det faglige opplegget skulle være med et lokalt tilsnitt.

I utarbeidelsen av det faglig opplegget har vi latt oss inspirere av våre nærmeste traineeordninger som da var Salten og Helgeland. Vi har sett nøye på hvordan de har utarbeidet sine ordninger, og vurdert hvordan vi til kunne få til et opplegg som passet Lofoten. Dette ble gjort i samarbeid med flere lokale kompetanseaktører som også var med på studieturen til Mo i Rana.

Etter gjennomføringen av møter med flere lokale aktører for innspill begynte arbeidet med å utarbeide en kravspesifikasjon for det faglige opplegget. Styringsgruppen til Bo i Lofoten ønsket å sette ut et opplegg til en eller flere kompetanseaktører i regionen for å bygge opp kompetanse til å få gjennomført et slikt opplegg over flere år. Kunnskapsbedriften SALT fikk tilslaget for å utarbeide et faglig opplegg, og stod for ca. halve det faglige opplegget for traineekandidatene. Kursene SALT formidlet var gjerne mer faglig rettet enn de øvrige kursene i traineeordninga.

Den delen av kurspakken SALT ikke fikk oppdraget om å utarbeide ble utarbeidet av prosjektet selv. Denne fordelinga var gunstig og arbeidsbesparende. Det var ansatt en egen person for utarbeidelse av kursene til traineeordninga. Kursene utarbeidet av prosjektet selv hadde i stor grad en mer regional og kommunal dimensjon enn kursene vi hadde gitt i oppdrag til SALT å utarbeide.

Prosjektet fikk god erfaring i å utarbeide kurs for traineekandidatene. For neste kull (2015/2016) valgte vi å ha ansvaret for kursene selv. Selv om modellen vi brukte året før var svært god ønsket vi å inngå et mer forpliktende samarbeid med Trainee North som har traineeordning i Vesterålen og Harstad. I et slikt samarbeid fikk vi muligheten til å «tilby hverandre» gjensidige kurs, og dette er ressursbesparende både personalmessig og gunstig. Samtidig valgte vi å gjøre lignende henvendelser til det lokale næringslivet og dette endte opp med at Vestfjord Improvement valgte å melde på en kandidat på traineeopplegget hvor gjenytelsen var å tilby oss et dagskurs som gjenytelse.

Planlegging av rekruttering

Rekrutteringen av traineekandidater ble planlagt ut fra hvilken kompetanse bedriftene ønsket. Det ble spesielt fokusert på områder som økonomi, matvitenskap, ingeniør, offentlig sektor og akvakultur. På universitetene og høgskolene ble det tatt kontakt med aktuelle miljøer for å målrette rekrutteringen mest mulig. I 2014 og 2015 ble gjennomført rekruttering på følgende institusjoner:

- Universitetet i Nordland
- Høgskolen i Ålesund
- Høgskolen i Harstad
- Høgskolen i Narvik
- Det arktiske universitetet i Tromsø
- NTNU
- Høgskolen i Sør-Trøndelag
- Høgskolen i Telemark, avd. Bø
- Høgskolen i Oslo
- NMBU, Ås.
- Yrkes- og utdanningsmessa i Aust-Lofoten
- Yrkes- og utdanningsmessa i Vest-Lofoten.
- Heime:NU, Vågan.

Fra rekruttering ved Universitetet i Nordland. Her er prosjektleder i samtale med Thomas Lilleng som etter hvert søkte, og fikk jobb, hos Lofotprodukt.

Annonsekampanje og offentlig informasjon

I første rekruttering ble det også fokusert på å utarbeide en annonsekampanje. Målet med denne var først og fremst å bygge merkenavn. Det ble fokusert på en annonsekampanje rundt jul med mål om å få ut informasjon om traineeordninga til lokale studenter som var hjemme på juleferie. Deretter ble det gjennomført en annonsekampanje i nord-norske aviser med mål om å spre informasjon om søknadsfrist. I tillegg ble det gjennomført ekstraordinære tiltak i Lofoten i nettavisene for å gi informasjon om søknadsfrister. Annonsekampanjen var ei særordning første året for å spesielt nå ut til lokale bedrifter. Neste år hadde vi et begrenset antall annonser rundt søknadsfrist.

Det er også gjennomført en del arbeid opp mot avisene med mål om å få redaksjonelt stoff om traineestillinga. Dette arbeidet har gitt noen resultater, og avisene omtaler ofte prosjektet og spesielt traineeordninga.

Gjennomføring av rekruttering

Hovedinntrykket fra rekrutteringen er at å rekruttere til regionen via en traineeordning skaper interesse og engasjement. Dette gjelder både fra studenter fra Lofoten så vel som studenter som ikke har noe hjemmeforhold til Lofoten. Studenter fra Lofoten stiller villig opp og hjelper på stand eller med spre ordet, og studentforeninger og karrieresenter gjør en god jobb med å spre informasjonen. Det er imidlertid større utfordring å søke kompetanse innenfor akvakultur eller ingeniør, enn det er å finne økonomer. Dette var forventet, men er noe som blir konstatert via rekrutteringsturneen. Etter nedgangen i oljesektoren har vi fulgt med om dette har endret seg, men per i dag har vi ikke merket store forskjeller i rekrutteringsstrømmen.

Rekruttering på Universitetet i Nordland

Vi har vært flere ganger ved Universitetet i Nordland. Spesielt i 2014 gjorde vi en ekstraordinær innsats. Universitetet i Nordland samarbeidet vi med to studentforeninger. Vi var der to dager, og den ene dagen samarbeidet vi med Nugla som er studentforeninga ved Biovitenskap og Akvakultur. Sammen med Nugla arrangerte vi informasjonsstand, og vi hadde presentasjon til studenter ved foreninga. Her var Nordly Holding tilstede og informerte om bedriften. Dagen etter arrangerte vi informasjonsstand sammen med HHBS. HHBS er studentforeninga ved Handelshøgskolen i Bodø. Etter informasjonsstand hadde vi en bedriftspresentasjon med Lofotprodukt med påfølgende bespisning for studenter ved begge foreningene. Vi hadde også god hjelp fra en student fra Lofoten med å skape interesse for våre aktiviteter.

Imidlertid viser det seg også at mulighetene og interessen for traineeordningene varierer fra år til år. I 2015 fikk vi ikke noe samarbeid som gjorde at vi kunne gjøre en ekstra innsats i Bodø. Siden mange Dette reflekterte seg også i søknadstallene. I 2014 hadde vi best søkning fra Universitetet i Nordland, mens året etter var de ikke blant de universitetene vi hadde flest søknader fra. Ofte beror dette på enkeltpersoner.

Vi hadde også planlagt å reise til Universitetet i Nordland, Campus Stokmarknes, men fikk beskjed fra administrasjonen at de mente det ikke var interesse ved Campus Stokmarknes.

Rekruttering på Høgskolen i Narvik

Vi har vært flere ganger på rekrutteringsturer til Narvik da høgskolen er svært viktig strategisk for Lofoten. Vi har flere ganger vært tilstede på Næringslivsdagen i Narvik som er et svært godt

arrangement, men vi har også vært der og stått på stand utenom næringsdagen. Vår erfaring er at det er utfordrende og rekruttere fra Narvik på grunn av den høye andelen av teknologiske fag. Samtidig er Narvik en svært viktig teknisk høgskole for Lofoten. Her studerer mange studenter fra Lofoten, og Narvik bidrar i stor grad til å forsyne teknologibedrifter i regionen med arbeidskraft.

Rekruttering på Høgskolen i Harstad

På Høgskolen i Harstad har vi opplevd varierende respons. Høgskolen ligger også i nærområdet til Lofoten, men vår erfaring er at det er flere studenter som «sogner» til Lofoten i Bodø og i Narvik. Vi har opplevd varierende respons ved Høgskolen i Harstad. Samtidig er karrieredagen ved høgskolen gratis og delta på, og den korte reisevegen gjør det til en svært lite ressurskrevende skole å reise til.

Rekruttering på Høgskolen i Telemark, avd. Bø

Høgskolen i Telemark var i utgangspunktet ikke på lista vår over steder hvor vi skulle reise, men på grunn av at vi var på rekruttering i Oslo dagen før var det små kostnader ved å inkludere Bø på vår liste over rekrutteringsmål. Det viste seg at det var et interessant sted for oss å være, og kombinasjonen mellom entreprenørskapsfag, økologiske fag og kulturfag passet godt inn i profilen til traineeordninga. Derfor tok vi turen tilbake i 2015 for å stå på stand utenom karrieredagen. Dette viste seg imidlertid som lite hensiktsmessig på grunn av lav interesse. Derfor er anbefales det i fremtiden til å reise til karrieredagene i Bø dersom man inkluderer rekruttering ved Høgskolen i Telemark.

Rekruttering på Høgskolen i Sør-Trøndelag

Ved Høgskolen i Sør-Trøndelag hadde vi rekrutteringsstand og bedriftspresentasjon. Imidlertid var rekrutteringsstand mindre vellykket da det var svært få studenter som kom innom for å prate med oss. Mer positivt var det imidlertid at bedriftspresentasjonen rommet over 40 interesserte studenter. Dette gjorde at vi året etter valgte å samarbeide med Kandidat Helgeland, som er Helgelands traineeordning, om å gjennomføre kun en bedriftspresentasjon. Her var det også svært mange studenter tilstede, men begge årene viste det seg at søkningen fra Høgskolen i Sør-Trøndelag var lav.

Rekruttering på NTNU

Rekrutteringen på NTNU i 2014 var svært utfordrende på grunn av det høye antallet som kom for å snakke med oss på stand. Heldigvis hadde vi god hjelp fra en student fra Lofoten som hjalp oss med praktiske gjøremål og kunne være med på å hjelpe oss med å snakke med studentene. I løpet av dagen snakket vi nok med et tresifret antall personer. Det ble også avholdt en bedriftspresentasjon med bespisning hvor vi begrenset oss til 20 personer. Erfaringene viste i ettertid at vi kunne ha hatt mange flere plasser til bedriftspresentasjonen. Vi samarbeidet med Bindeleddet rundt dette.

Imidlertid gjorde høye kostnader at vi valgte i 2015 å delta på en karrieredag arrangert av Karrieresenteret på NTNU. Denne var gratis å delta på, og det viste seg at vi også høynet antallet søkere fra NTNU betydelig ved å delta på denne Karrieredagen.

Rekruttering på Høgskolen i Oslo og Akershus

På Høgskolen i Oslo og Akershus samarbeidet vi i 2014 med studentforeninga innenfor

Mange vi møter på de ulike utdanningsinstitusjonene spør om surfemuligheter.

ingeniørfagene. Foreninga la til rette for at vi fikk ha en informasjonsstand, og i etterkant av denne hadde vi en bedriftspresentasjon for ca. 15 studenter. Det var en viss interesse på stand, men rekrutteringsarbeidet var noe utfordrende.

Vi gjorde noe tilsvarende i 2015, men med noe lavere interesse. Dette kommer

antageligvis av at det var vinterferieuke når vi var i Oslo.

Imidlertid var det lav søkning begge årene fra HIOA, men

HIOA er også forbundet med lave kostnader siden en tur til Oslo ofte enkelt kan kombineres med en tur andre steder i landet.

Rekruttering på NMBU

NMBU har begge årene vi har rekruttert etter traineekandidater ligget på topp på søkerlista. Dette er noe oppsiktsvekkende på grunn av at det er en institusjon som ligger langt unna Lofoten. Prosjektet mener at noe av årsaken er fagkombinasjonen til universitetet, samt at rekrutteringa til universitetet er i stor grad nasjonal. Dette gjør i neste omgang at de som studerer her er svært fleksible og mobile i forhold til arbeidssted etter endte studier. I tillegg har NMBU hatt svært godt gjennomførte karrieredagsarrangementer.

NMBU har to ulike næringslivsdager. En blir arrangert på høsten, og er en stor og omfattende arbeidslivsmesse. I tillegg blir det arrangert en mindre karrieredag på våren. Trainee Lofoten har hatt gode erfaringer med deltakelse på begge messene. På grunn av den store interessen fra NMBU har vi også valgt å prioritere begge disse messene.

Rekruttering på Universitetet i Tromsø

På Universitetet i Tromsø var det ganske stor interesse for Trainee Lofoten. Vi har forsøkt ulike varianter på rekruttering. I Tromsø har de et godt system for næringslivssamarbeid, og en egen

avdeling næringslivet kan ta kontakt med i forbindelse med rekruttering. I Tromsø har vi forsøkt enkeltvis stand, deltagelse på Håp i Havet og deltagelse på Arbeidslivsdagene.

Begge arrangementene fungerer relativt godt, og i tillegg har de en rekke arrangement på hvert fakultet som er mulig å delta på, men som vi ikke har hatt anledning til å være med på. Det er ofte en god rekruttering av søknader fra Tromsø selv om Tromsø aldri har vært på topp i antallet søkere.

YOU-messene i Lofoten

Målet med å delta på Yrkes- og Utdanningsmessene var i større grad å få profilert prosjektet overfor lokalt næringsliv enn at vi trodde at yrkes- og utdanningsmessene skulle bidra til en stor andel av søknader. I Så måte var det en god arena hvor vi fikk kontakt med flere bedrifter. I tillegg fikk vi kontakt med ungdommer og andre som vurderte karriere i Lofoten. Vi deltok i 2013 og 2014.

Samarbeidet med næringsforeningene rocket. Her er daglig leder i Vestvågøy Næringsforum Richard Sandnes. Han fikk prøve ut ideen til en lokal gründer – rockeringkurs.

Vurdering av resultat fra rekruttering i 2014

Etter endt rekruttering i 2014 endte vi opp med 61 søkere på traineestillinger i Lofoten. Vi hadde et mål om å få 40 søknader. Derfor mener vi at søkingen har vært svært god, og over hva man kan forvente av en traineeordning som rekrutterer til sitt første år. I vår vurdering er det spesielt to årsaker som kan trekkes frem som viktig. Det ene årsaken til den sterke søkningen er at Lofoten har et sterkt merkenavn som gjør at mange har god kjennskap til livsstilsmuligheter og kjenner til Lofoten via ferier og fritid. Den andre årsaken er at Lofotens arbeid rundt mat og tradisjonsmat står sterkt innenfor fagmiljøer som jobber rundt dette. 5 av 6 bedrifter jobber direkte eller indirekte med matproduksjon. Disse bedriftene dro veksler på Lofotens sterke posisjon innenfor matproduksjon, og dette gjenspeiler seg i at NMBU på Ås var den institusjonen (sammen med Universitetet i Nordland) med flest søkere til traineestillingene.

Traineeekullet 2014/2015 fra mottakelse med landbruksministeren på ambassaden i Berlin.

Utover dette har vi klartgjort at det var mange søkere med høy kvalitet og med egenskaper som verdsettes i de bedriftene som rekrutterer. Bedriftenes tilbakemelding på søkerne har også vært svært positive.

Vurdering av resultat av rekruttering i 2015

I 2015 endte vi opp med 56 søkere til 6 bedrifter i Lofoten. Dette var noe under 2014-nivå, men samtidig var det i tråd med ambisjonene. Vi

brukte noe mindre penger på rekruttering, og denne gangen hadde vi heller ingen annonsekampanje. Et annet moment er at i 2014 hadde vi flere av de mest profilerte bedriftene med på rekrutteringa, mens denne gangen var færre av bedriftene sterkt profilert utenfor regionen.

Før rekrutteringen hadde vi et mål om 50 søknader, og derfor var vi godt fornøyd med 56 søknader. Søknadene var i tillegg mer relevante i 2015 fremfor året før selv om Trainee Lofoten har rekruttert gode kandidater begge årene. Spesielt gledelig var det at i 2015 var det flere søkere med teknologisk kompetanse. Dette vektlegger vi spesielt den økende søkningen fra NTNU.

For øvrig var det fortsatt spesielt god søking fra NMBU, og institusjonen bidrar vesentlig til de gode søknadstallene.

Opptak av allerede nyansatte til traineeordningen

De to årene traineeordninga har vært i drift er det blitt ansatt 7 traineekandidater. En av nøklene til dette er at traineeordninga har blitt utviklet slik at bedriftene kunne bruke traineeordninga til kursing av nyansatte som ikke ble rekruttert via traineeordninga. Både Lofotkraft, Vestfjord Improvement og Vestvågøy Kommune valgte å la «selvrekrutterte» ansatte følge traineeordningene. På den måten har Trainee Lofoten hatt en større mulighet til å rekruttere et høyt antall deltagere på traineeordninga, og dette har bygd opp under kvaliteten og verdien av ordninga.

Selv om vi gjør mye av det samme som alle andre traineeordninger har Trainee Lofoten et mer preg av å være en introduksjonsordning. I 2015 har dette også gjenspeilet seg ved at Trainee Lofoten har valgt å ha en del sosiale naturbaserte arrangementer i traineeordninga. Fleksibiliteten rundt hvem som er med i ordninga har vært viktig for at ordninga skulle ha en god faglig og sosial dimensjon. Alternativet er at det er en stor risiko for at ordningen blir drevet marginalt på grunn av vårt snevre

geografiske nedslagsfelt. Våre erfaringer er at traineekandidatene er godt fornøyd med en slik vri på traineeordningen.

Stipender

Det ble vedtatt i styringsgruppa at vi skulle utrede stipendordninger for studenter fra Lofoten. Dette ble gjort, og per i dag har vi delt ut 21 stipender til studenter på bachelor- eller masternivå.

Konsept og formål

Vi utarbeidet et konsept hvor studenter kan søke på stipend dersom de har en akademisk arbeid eller en tematikk som er rettet mot Lofoten. Dette gjelder hovedsakelig bacheloroppgaver og masteroppgaver ved høyere utdanning i Norge. Det er utarbeidet retningslinjer, og disse sier at man er kvalifisert for stipendet dersom man skal gjennomføre intervjuer, feltarbeid, skrivearbeid eller lignende i Lofoten. I tillegg må tematikken være relevant.

Formålet med stipendordninga er todelt. På den ene siden ønsker vi å skape en tilknytning mellom studenter og arbeidslivet i Lofoten før studentene er ferdig i studiene. En slik ordning er med på å gjøre det mer realiserbart og aktuelt å skrive oppgaver om Lofoten.

På den andre siden ønsker vi å stimulere til at det blir produsert mer kunnskap om Lofoten og tema som er aktuelt for regionen. En slik ordning er fin for å finne en enkel måte å få kunnskap om egen region.

Administrasjon av ordningen

Rent konkret sender hver søker en søknad med prosjektbeskrivelse. Prosjektleder for Bo i Lofoten saksbehandler søknadene og innstiller søknader til styringsgruppa for Bo i Lofoten. Denne styringsgruppa behandler så søknadene og deler ut stipendet.

I år har vi delt ut stipender til følgende personer

- Tora Karoline Arctander
- Solveig Lønseth
- Bjørn Harald Brenna

Karoline Fossland og Sarah Maria Peters fikk utdelt stipend, og holdt innlegg om masteroppgavene sine på Kystnæringskonferansen 2013.

- Karoline Fossland
- Sarah Maria Peters
- Rita Solbakken
- Kristine Marie Inga
- Øystein Hansen
- Paal Henning Løkke og Morten Celius
- Ellyne Dudowski
- Elianne Einarsen
- Felipe Matos
- Ida Fredrikke Prestårhus
- Sissel Ellingsen Westvig
- Anne Lise Helmersen
- Katrine Skalleberg
- Ingrid Gossé
- Jo Daniel Storengen
- Kristine Marie Inga
- Caroline Fredriksen

Beskrivelse av stipendprosjektene

Nedenfor er en beskrivelse av alle prosjektene som har fått stipend fra Bo i Lofoten.

Masteroppgave om mulig storflyplass i Lofoten

Paal Henning Løkke og Morten Celius har skrevet en masteroppgave hvor de har sett på hvilke ringvirkninger en mulig storflyplass på Gimsøy kan ha for regionen. Masterstudentene gjorde grundige medieundersøkelser og undersøkelser rundt holdninger i regionen. I tillegg ble det gjort undersøkelser med fokus på fiskeri og turisme. Masteroppgaven endte opp i et konkret forslag til terminalbygg og struktur rundt flyplassen.

Bacheloroppgave om HMS i fiskeindustrien

Øystein Hansen ble tildelt stipend for å undersøke HMS i fiskeindustrien. Oppgaven er ferdig og slutført. Oppgaven ble betegnet som svært viktig av styringsgruppa for Bo i Lofoten. Imidlertid har vi ikke fått sluttrapport fra oppgaven, og det er ikke betalt ut støtte for oppgaven.

Masteroppgave om konsekvenser av E10

Kristine Marie Inga har fått stipend for å utrede konsekvensene av nye Europaveg 10 gjennom Lofoten og Vesterålen. Inga tar utgangspunkt i konsekvensutredningen fra før byggingen, og sammenligner dette med faktiske konsekvenser. Masteroppgaven var godt timet i forhold til at E10 ble evaluert samtidig. Til denne masteroppgaven ga vi halve beløpet vi normalt gir, og oppfordret Vesterålen Regionråd om å støtte oppgaven med en lik sum.

Masteroppgave om uønskede hendelser i hjemmesykepleien

Rita Solbakken skriver en masteroppgave innenfor sykepleie om fallhendelser i hjemmetjenesten. I oppgaven samarbeider hun med den lokale hjemmetjenesten i kommunen, og dette tette samarbeidet talte positivt for oppgaven.

Masteroppgave om livsstilstilflytning til Lofoten

Sarah Marie Peters ser på sammenhengen mellom flytting og livsstil, og bruker Lofoten som utgangspunkt i sin masteroppgave. Styringsgruppen for Bo i Lofoten fant dette å være et særdeles interessant prosjekt for Bo i Lofoten, og også svært relevant for å forstå sammenhenger innenfor tilflytning. Vi har arbeidet tett på Peters i forhold til dette arbeidet.

Masteroppgave om diskurser i «Oljekampen.»

Karoline Fosslund har skrevet en masteroppgave om diskursbruk i oljekampen. Debatten rundt oljeleting utenfor Lofoten, Vesterålen og Senja er svært viktig og mye debattert i lokale- og nasjonale medier. Derfor mente styringsgruppen at det var et viktig arbeid med både nasjonal og lokal interesse.

Masteroppgave om vikingtiden rund Buksnesfjorden

Karoline Fredriksen arbeider med en masteroppgave om vikingetiden rundt Buksnesfjorden. I hennes prosjektbeskrivelse står det at vikingetiden i området rundt Borg har vært mye fokusert i Vestvågøy, men at også Buksnesfjordområdet er svært interessant. Fredriksen ønsker å fokusere på dette området i sin masteroppgave, og ønsker å bidra til et mer balansert syn på hvordan vikingtiden i hennes hjemkommune «henger sammen.»

Bacheloroppgave om havørnbestanden som predator i Himmeltindområdet

Bjørn Harald Brenna skriver en masteroppgave om havørnbestanden i Himmeltindområdet, Vestvågøy. Oppgaven er også svært relevant i forhold til lokalt næringsliv som i stor grad består av sauebønder. Vi opplever at Brenna arbeider og har god kjennskap til de som arbeider med natur- og rovdyrforvaltning i lokalmiljøet.

Masteroppgave om kunstprosjekt i Lofoten

Solveig Lønseth arbeider med en masteroppgave om et kunstprosjekt som linkes opp mot Lofoten. Hennes masteroppgave er akademisk, men hun ønsker å gjennomføre kunstprosjektet i Lofoten, og har knyttet opp finansieringen av stipendet til å gjennomføre kunstprosjektet i Lofoten. Styringsgruppen anså dette som et spennende og konkret prosjekt som tilførte regionen noe.

Masteroppgave om fremtidens fiskevær

Tora Arctander skriver masteroppgave om fremtidens fiskevær, og hvilke funksjoner og arkitektur som forventes og kunne bli sentralt i et fremtidsfiskevær. Arctander gjør grundige undersøkelser blant lokalbefolkningen, og bruker Ballstad som utgangspunkt for sitt arbeide. Hun arbeider også i forhold til andre fiskevær for å sammenligne disse med Ballstad.

Masteroppgave om fremtidens bolig i fiskeværene

Arkitektstudent Jo Daniel Storengen har skrevet en diplomoppgave om fremtidens fiskevær. Her har han gått inn og sett på eksisterende bebyggelse og tradisjoner i fiskeværer i Å, og vurdert hva som vil være de bomessige og arkitektoniske behovene i et fremtidig fiskevær. Å er et av de tradisjonelle fiskeværene i Lofoten.

Masteroppgave om kvitkjevingen i Vestfjorden

Ellyne Dudowski har skrevet en masteroppgave hvor hun har gått inn på utbredelsen av kvitkjevning i Vestfjorden. Det har den siste tiden vært registrert flere kvitkjevninger i Vestfjorden, og masteroppgaven har vært utført i nært samarbeid med Ocean Sounds i Henningsvær. Stipendiatet har dessuten bodd store deler av feltarbeidet i Henningsvær.

Masteroppgave om merking av turstier

Elianne Einarsen skriver masteroppgave om merking av turstier i Lofoten. Masteroppgaven er et viktig bidrag i forhold til en problemstilling som er langt fremme i det offentlige ordskiftet i Lofoten. Merking av turstier har også vært på den politiske dagsorden. Masteroppgaven gjennomføres bl.a. i samarbeid med Lofoten Friluftsråd og Destinasjon Lofoten.

Masteroppgave om menneskelig påvirkning av hvalartene i Vestfjorden

Felipe Matos skriver masteroppgave om hvordan menneskelig påvirkning som båttrafikk og støy

påvirker adferden til hvalarter i Vestfjorden. Masteroppgaven skrives i nært samarbeid med Ocean Sounds i Henningsvær. Stipendiaten bor i tillegg deler av tiden i Henningsvær.

[Masteroppgave om interesseorganisasjoners behandling av LoVeSe](#)

Ida Prestårhus skriver masteroppgave om hvordan interesseorganisasjoner har forholdt seg til spørsmålet om oljeutvinning utenfor Lofoten, Vesterålen og Senja. Blant annet er masteroppgaven gjennomført i nært samarbeid med Lofotrådet, og Ida har gjennomført intervjuer med ordfører, og feltarbeid på Lofotrådsmøte. Andre interesseorganisasjoner som Folkeaksjonen Oljefritt Lofoten, Vesterålen og Senja.

[Masteroppgave om tilrettelegging av klatreturisme på Festvåg](#)

Sissel Westvig har skrevet en masteroppgave innenfor arkitektur om hvordan man kan tilrettelegge for turisme i Festvåg utenfor Henningsvær. Festvåg er en av de mest populære klatredestinasjonene i Lofoten, og det har lenge vært en debatt om at turistslitasjen og forsøplingen i området er betydelig. Masteroppgaven er gjort i samarbeid med XX Lofoten.

[Masteroppgave om ambulant rehabiliteringsteam](#)

Masteroppgaven omhandler samarbeidet i kommunene rundt ambulant rehabiliteringsteam. Oppgaven er gjennomført i tett samarbeid med kommunene Vågan, Vestvågøy, Flakstad og Moskenes. Selve gjennomføringen av oppgaven har blitt gjennomført utenfor regionen av forskningsetiske hensyn.

[Masteroppgave om grønne utearealer i tilknytning til skoler](#)

Katrine Skalleberg har skrevet en masteroppgave om hvordan gode utearealer kan bidra positivt til folkehelsearbeid og til å aktivisere skoleelever. I masteroppgaven har hun blant annet brukt skoler i Lofoten som en del av sitt studie, og hun har samarbeidet med Lofoten Friluftsråd.

[Masteroppgave om Miljø- og oljevernbasen i Lofoten](#)

Ingrid Gossé har skrevet en masteroppgave innenfor arkitektur om etableringen av en miljø- og oljevernbase i Lofoten og Vesterålen. Hun har brukt sin oppgave for å møte aktører i Lofoten som har tilknytnings til miljøvernbasen.

[Masteroppgave/utvikling av kunstprosjekt i Vågan](#)

Solveig Lønseth har gjort sitt masterarbeid rundt et selvskapt og fremtidig kunstverk i Vågan. Dermed kan man også si at prosjektstipendet har støttet utviklingen av kunst i offentlige rom i Lofoten. Solveig Lønseth har måttet endre prosjektbeskrivelsen flere ganger underveis, men prosjektet har gjennom hele arbeidet hatt en klar Lofotenforankring.

Masteroppgave om konsekvenser av opprettelsen av LOFAST for reindriftsnæringa

Kristine Marie Inga har skrevet en masteroppgave om hvilke konsekvenser opprettelsen av LOFAST hadde for reindriftsnæringa i Vesterålen og Lofoten. Masteroppgaven sammenfalt med at regjeringen foretok en evaluering av effekter rundt etableringen av ny E10. Inga har i masteroppgaven samarbeidet tett med reindriftsnæringa.

Masteroppgave om vikingetufter rundt Buksnesfjorden

Caroline Fredriksen har skrevet en masteroppgave om vikingetufter og mulig større bosetting av vikinger rundt Buksnesfjorden. Fredriksen har arbeidet ut fra en teori om at de fantes flere store vikingegårder i Lofoten, og at en av dem kunne ligge rundt Buksnesfjorden.

Nettverkskonferanse

Styringsgruppa bestemte vinteren 2012 å arrangere en ungdomskonferanse. Målsetningen med konferansen var at man skulle finne et tiltak som passet de fire minste kommunene godt. Konferansen ble bestemt avholdt i Moskenes Kommune på Sørvågen Kino som er en av Norges eldste kinoer i drift. Første året ble konferansen kalt Ungdomskonferansen, mens neste år kalte vi prosjektet Bo i Lofoten-konferansen.

Bakgrunn og initiativ

Initiativet kom fra lokalpolitikere i Moskenes, og spesielt fra varaordfører Sven Asbjørn Korneliussen som er en del av styringsgruppa til Bo i Lofoten. Det ble tidlig bestemt at Moskenes Kommune skulle få ekstra eierskap til konferansen, og at det skulle profileres som et moskenesinitiativ.

Bakgrunnen for konferansen er at 60 prosent av ungdommen i Lofoten reiser ut og tar høyere utdanning, og for de vestligste kommunene i Lofoten handler det ofte om at store deler av ungdommene også reiser bort for å gå på videregående skole. Derfor ønsket man å opprette et tiltak som bidro til å bygge bro mellom generasjonskløftene, og som bidrar til å knytte kontakter mellom ungdom, elever, studenter og arbeidslivet i de vestligste kommunene.

Engasjement og mottakelse i lokalsamfunnet

I forkant av konferansen i 2013 var det utfordrende å få opp engasjement for festivalen, men de fleste bedriftene som ble spurt om å stille med rabatter eller egeninnsats stilte velvillig opp. Det var frem til 2 uker før konferansen hovedsakelig bare prosjektleder Ørjan Arntzen og varaordfører Sven Asbjørn Korneliussen som arbeidet med konferansen. Imidlertid ble det et stort engasjement rundt konferansen når det nærmet seg, og lokalavisene begynte å lage forhåndsomtaler.

Blant annet kan det nevnes at det ble laget en egen tilflyttersang for konferansen. Ungdom stilte også opp rundt arrangementen, og det var flere involverte. Alt i alt bidro selve konferansen til å skape et engasjement rundt kommunen som ikke hadde vært kanalisert inn rundt et så konkret formål tidligere. Og dette formålet var å vise frem Vest-Lofoten som et spennende sted å bo for ungdom og unge voksne.

Ved arrangering av konferansen i 2014 gikk det noe enklere å få opp engasjementet. Lokalbefolkningen kjente til planene, og det var enkelt å få med frivillige til arbeidet.

Ungdomskonferansen 2013

Ungdomskonferansen ble fokusert rundt temaet grunderskap og arbeidsliv. Det ble hovedsakelig fokusert på lokale innledere, men det var også noen nasjonale innledere fra Natur og Ungdom og NHO Reiseliv. Ellers fokuserte vi på at det både skulle være ungdom og «voksne» innledere.

Dette fungerte bra, og det ble fokusert frem flere spennende problemstillinger. Vår utfordring til bedriftene var i stor grad å fortelle om de mange, men godt skjulte, mulighetene som finnes i Lofoten. Vår utfordring til ungdommene var å fortelle om hvordan kommunene skulle bli mer attraktiv for ungdom.

Konferansen ble arrangert, og 40 ungdommer og voksne deltok. Dette er inkludert innleiderne. De fleste, utenom innledere, var arbeidssøkende og ungdommer. Det var svært få fra næringsliv eller arbeidslivet. Men på grunn av et ganske høyt antall innledere fungerte seminaret ganske godt som kontaktpunkt mellom ungdom og næringsliv / arbeidsliv.

Ungdomskonferansen 2014

I løpet av høsten 2014 utarbeidet vi en ny ungdomskonferanse. Vi valgte en prosjektgruppe med flere deltakere fra både Flakstad og Moskenes. Konferansen ble gjort mer lokal, og det er var denne gang utelukkende lokale bedrifter som presenterte seg. Erfaringene fra konferansen var at det var mer utfordrende å rekruttere deltakere, men deltakerne som kom var samtidig svært relevante. Til syvende og sist stod vi igjen med nesten like mange deltakere i 2014 som det var i 2013.

Ungdomskonferansen 2015

Intensjonen var også å ha en konferanse i 2015, men det viste seg at det var knyttet kapasitetsutfordringer til å få gjennomført konferansen sommeren 2015. Alternativt valgte vi å støtte

opp om arbeidet med en friluftskonferanse i regi av Lofoten Friluftsråd. Delvis hvor vi kunne få arrangert en konferanse med samme formålet, men også hvor vi kunne være med på å utforske sammenhengene mellom turisme og tilflytning.

Fotoprojektet «Rede»

Etter en reportasje i Lofotposten om en ung, lokal fotograf som tok bilder av tilflyttere i Lofoten tok vi kontakt med fotografen for å forespørre et samarbeid. Fotografen, som heter Evelyn Pecori, var positiv til samarbeidet. Vi ble raskt enige om at vi ønsket å få til en utstilling av bildene til fotografen.

Om fotografen

Evelyn Pecori er opprinnelig fra Kabelvåg. Hun flyttet i ung alder til Sortland for å gå på videregående der, og for å studere kunst- og håndverk. Etter endt videregående flyttet hun til Oslo, og studerte til å

Evelyn Pecori var prosjektleder for tiltaket «Rede.»

bli fotograf ved Bilder Nordic School of Photography. Pecori har også vært engasjert i en rekke ungdomsorganisasjoner ved siden av studiet og skolegang.

Om arbeidet

Pecori har opprinnelig fotografert tilflyttere i Lofoten. Det ble opprinnelig laget til en fotobok som var en del av Pecoris avgangseksamen på Bilder. Imidlertid viste det seg at bildene også gir en del svar på hva tilflyttere i Lofoten gjør, og hvordan de lever. Dette er svært relevant for Bo i

Lofoten, og derfor ønsker vi å bidra med å få denne informasjonen frem, og mener den visuelle formen til fotografi er velegnet for å skape ekstra interesse.

Om prosjektet og samarbeidet

Samarbeidet med fotografen er et ledd i å forsøke å gjøre Bo i Lofoten mer visuelt. Et prosjekt som Bo i Lofoten arbeider mye med med strategiske, overordnede og for mange innbyggere litt diffuse ting. I så måte var et slikt tiltak spennende hvor Bo i Lofoten kan skape en arena for å møte «publikum» og for å få andre interessert i prosjektet. Dessuten er det positivt at det skjer i Vågan hvor vi har visse utfordringer å nå frem med informasjon. Prosjektleder hadde sitt kontor på Vestvågøy, og derfor krevde det ofte ekstrainsats for å nå ut med informasjon til andre kommuner.

En annen dimensjon med prosjektet er at det gir viktig kunnskap og informasjon om sammenhenger når det gjelder tilflytning. Fotografen får frem sammenhengen mellom arbeid, tilflytning, livsstil og bokkvalitet på en visuell og forståelig måte. Derfor håper vi at det kan bidra å vise både Bo i Lofoten og andre en del sammenhenger som best kan forstås visuelt.

Informasjonsarbeid

Informasjonsarbeidet er en hjørnestein i prosjektet. Arbeidet bidrar med å skape sammenheng mellom de forskjellige tiltakene. I tillegg arbeides det målrettet mot å gi informasjon til studenter og potensielle jobbsøkere i Lofoten. Alle tiltakene vi arbeider med har en viktig informasjonsdimensjon.

I tillegg har vi valgt å fokusere på toveiskommunikasjon og være en mulighet for folk å ta kontakt.

Våre tilbakemeldinger i starten av prosjektet er at det var utfordrende å vite hvem man skulle ta kontakt med i Lofoten.

Hjemmesiden boilofoten.info

Hjemmesiden danner fundamentet i informasjonsarbeidet. Vi utviklet en hjemmeside sammen med daley.no, og ideen bak dette var at den skulle støtte opp rundt toveiskommunikasjon med brukere og interesserte.

Hjemmesiden er godt besøkt, og i perioder med stor utadrettet aktivitet kan besøket være opp mot 100 besøkende daglig. Dette har sammenheng med hvilken bruk det har. For eksempel vil det i forbindelse med påmelding til ungdomskonferansen eller ved søking til traineestillinger være langt større enn ved tider med lite aktivitet. På tidspunkt med lav aktivitet er det ofte 2-3 besøkende daglig inntil siden. Imidlertid har vi erfart at det er få grep som skal til for å få økt besøket på hjemmesiden. Blant annet har vi en gjestebloggtjeneste som ofte drar inn mange 100 besøkende for hver blogg. Erfaringene fra statistikken til hjemmesiden viser også at besøkende ofte fatter interesse i andre ting enn det de opprinnelig kom inn for å lete etter.

Paal Sveen var en som tok kontakt via vårt informasjonsarbeid. Da han bestemte seg å flytte til Lofoten var omtale i lokalavisa med på å skaffe han jobb.

Toveiskommunikasjon og relasjonsbygging

Toveiskommunikasjon har vært viktig i prosjektet. Det er krevende fordi det tar mye tid. Vi har valgt å praktisere det slik at man oppfordrer til kontakt. Hjemmesiden har kontaktskjema og flere muligheter for å ta kontakt med prosjektet, og informasjon presenteres i en inviterende og underholdende drakt.

Dette har medført stor pågang av spørsmål og interesser. Det har etter hvert vist seg at pågangen rundt opplysninger om arbeidslivet potensielt kan være enormt stor. Prosjektet valgte å justere på hjemmesiden for å få ned antall henvendelser. Likevel ønsker vi fortsatt å holde på prinsippet om at kommunikasjonen er toveis og basert på relasjonsbygging. Bakgrunnen for dette er at ved å skape en trafikk «inn i prosjektet» som var håndterlig kunne vi hjelpe flere enn dersom man ikke hadde tid å svare alle mailhenvendelser.

Blant annet har vi utarbeidet en CV-database. Enkelte dager har vi hatt 5-6 henvendelser rundt arbeidslivet i Lofoten. Flere av disse anser vi som ikke svært reelle i forhold til at det er arbeidssøkere som legger igjen sin CV i et stort antall av slike databaser hos bedrifter og næringsliv, mens andre igjen er svært relevant.

For å sikre at vi blir oppfattet som et prosjekt som kommuniserer tilbake har vi hatt som prinsipp at vi alltid har avtalt møter med folk som har henvendt seg til prosjektet og som bor eller har vært i Lofoten. Dette har medført ganske høy tillit og gode tilbakemeldinger blant arbeidssøkere og næringsliv som har kontaktet prosjektet. Til tross for at det er et tidkrevende arbeid har dette skapt mange store muligheter for prosjektet.

Prosjektet har hatt større utfordringer mot slutten av prosjektperioden med å få gjennomført informasjonsarbeidet på en god måte. Bakgrunnen for dette er at arbeidet med avslutning og eventuell videreføring av prosjektet har tatt svært mye tid, og blokkert for en del av de tidligere

aktivitetene. Samtidig som enkelte av tiltakene har krevd prioritering. Blant annet traineeordninga har krevd 100 prosent tilstedeværelse siden den involverer deltakere med krav på en god gjennomføring.

Å koble mennesker

Nettverkstankegangen har vært sentral i Bo i Lofoten. Lofoten er en region hvor mange av mulighetene ligger i nettverk og bekjentskaper. Dette er ikke nødvendigvis positivt i alle henseender. Samtidig er det naturlig i en liten region med tette forhold. Mange jobbutlysninger når aldri avisspaltene. Mange spennende prosjekter oppstår fordi to mennesker møtes. Mange arbeidsplasser oppstår fordi to mennesker med sammenfallende ideer møtes. Og mange folk i Lofoten er svært entusiastisk over å kunne hjelpe andre mennesker til å få seg jobb her.

Dette var forutsetninger vi hadde å jobbe med. Lofoten kunne i mange henseender profittert på et mer åpent og inkluderende arbeidsliv, samtidig som Lofoten har en styrke i at regionen er så liten at arbeidslivet har bred kontakt med hverandre.

Dette er forutsetninger som er vanskelig å endre.

Derfor så vi det som hensiktsmessig å ta utgangspunkt den oppfatningen vi hadde av Lofoten som noe lukket, men ekstremt hjelpsomt.

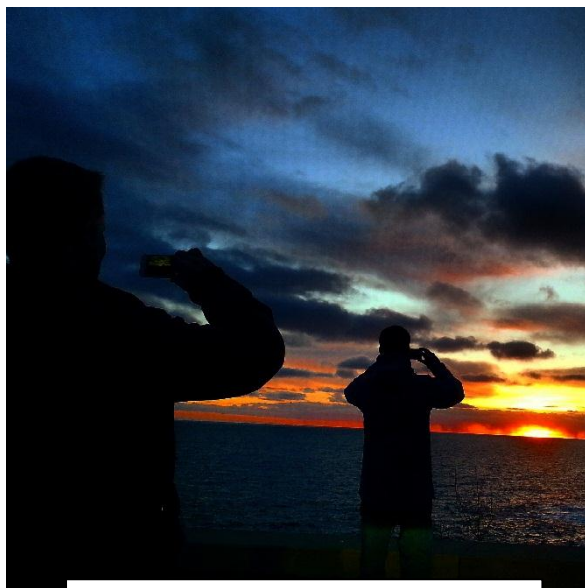
Dette medfører blant annet til at vi sier til tilflytterne at de store mulighetene ligger ikke i jobbannonsene, men i menneskene i bedriftene. Det medførte at vi ikke bare pekte på bedrifter vi trodde kunne være aktuelt for tilflytterne, men også pekte på

personer innad i de bedriftene som vi visste ville møte tilflyttere med entusiasme. En slikt nettverkstankegang gjør ikke bare at vi fikk tilflytterne til å bli en del av nettverket, men hele prosjektet var nødt til å opparbeide seg nettverk.

Samtidig har en av styrkene i prosjektet vært den personlige tilnærmingen til informasjonsarbeid. Vi har lagt sterk vekt på å skape et arbeid rundt informasjon der det har vært like viktig å få informasjon inn til prosjektet – som det å få informasjon ut. Prosjektet har veiledet tilflyttere. Vi har holdt kontakt med tilflyttere i stor grad. På rekrutteringsreisene våre har vi møtt tilflyttere vi visste holdt til i ulike byer for å informere dem om Lofotens fortreffeligheter. Vi har lagt vekt på at dette ikke først og fremst skal være en instrumentell veiledning, men at de som tar kontakt og møter prosjektet faktisk skal bli møtt med entusiasme og forståelse.

Da vi delte på sosiale media at Maria Fouad ønsket å flytte til Lofoten var det over 20.000 som fikk det med seg – og hun fikk mange tips til fremgangsmåte.

Mørketid – eller lyset tid som mange kaller mørketiden i Lofoten.

I utgangspunktet kan ikke prosjektet tilby disse tilflytterne annet enn vår vennlighet og våre kontakter. Samtidig har dette vært en metodikk som har medført at flere har greid skaffet seg jobb, og mange har blitt mer motivert for å flytte til Lofoten. Våre erfaringer tilsier også at lysten til å flytte til Lofoten øker dersom man vet at det er noen i Lofoten som faktisk er villig til å drøfte din jobb- og livssituasjon.

Bo i Lofoten har vært innforstått med at arbeidsmarkedet i Lofoten noen ganger fungerer slik at når de rette personene møtes kan det oppstå relasjoner og jobbtillbud. Vi opplevde raskt at når vi

tipset tilflyttere og jobbsøkere om å ta kontakt med personer begynte jobbsøkerne å utvikle sitt eget nettverk. De fleste i Lofoten er interessert i å være behjelpelig. Vår måte å gjøre det fungerte ofte slik at dersom vi henviste en jobbsøker til en person i en bedrift eller med en spesiell posisjon eller interesse så åpnet det seg flere nye dører når man snakker med denne personen.

Dette arbeidet har vært krevd en prosjektleder med tid, en god dose lokalpatriotisme og en interaktiv struktur. Det er store muligheter for å videreutvikle metodikken i retning av et mer formalisert nettverk med mentorer eller veiledere. Via en slik metodikk kan man allerede begynne veiledningsprosessene for å få seg jobb i regionen lenge før de som tar kontakt flytter til regionen. Det kan grense opp mot karriereveiledning, men det kan også grense opp mot en type integrering som ligner på mentorordningene som utvikles for flyktninger.

Et eksempel på hvordan det fungerer er da vi hadde lenge kontakt med en familie fra Rana hvor de ventet i over 2 år på å flytte mens vi holdt kontakten om jobbmuligheter. Da det endelig passet å flytte fikk Flakstad Kommune fem nye innbyggere. Et annet eksempel er da vi hadde kontakt med to tilflyttere fra Portugal hvis eneste misjon ved tilflytting var å skulle surfe. Etter litt tips fra oss flyttet de opp på noen ukes varsler og fant seg raskt jobb i regionen hvorav den ene tilflytteren var utdannet fra et prestisjetung sirkuslinje i Lisboa og ble raskt regionens mest spektakulære bartender.

Prosjektets forhold til lokale- og nasjonale medier

Prosjektet arbeider hovedsakelig rettet mot lokale medier, og dette informasjonsarbeidet har vært viktig for oss. Vi gjør vårt beste for å ha tilgjengelig informasjon til enhver tid og opptre profesjonelt overfor media. Vårt informasjonsarbeid er ofte avhengig av at mediene er interessert i prosjektets gjøren og laden. Vår erfaring er at lokalmedia har vist stor interesse i prosjektet, og har bidratt mye til at prosjektet har fått en sterk regional stilling. Det å ha uavhengige kanaler som rapporterer fra prosjektet er viktig for troverdighet og legitimitet. Vi opplever også at lokalavisene er svært imøtekommande i forhold til rådgivning og samarbeid.

Prosjektets forhold til nasjonale medier og medier utover Lofoten er mer perifer. Vi sørger for å holde fylkesbasert media informert om arbeidet vårt uten at vi har hatt noen saker i disse avisene. Vi har ved enkelte tilfeller bidratt overfor media som har forespurt caser fra Lofoten. Dette har ofte vært i forbindelse med oljedebatten eller livsstiltilknyttede reportasjer. I større grad har prosjektet formidlet reportasjer og nyheter fra nasjonale og internasjonale medier på vår facebookprofil. Dette har det ofte vært knyttet stor interesse til når sakene har omhandlet Lofoten. Og ofte også omhandlet Lofotens fortreffelighet på ulike felt.

Imidlertid har pågangen fra nasjonalt baserte reklamebyråer vært stor. Vi har takket nei til de fleste, men har brukt et reklamebyrået Søk Trainee for å få tilgang til informasjon på hjemmesider for traineeordninger.

Prosjektets forhold til sosiale medier

Sosiale medier er viktig for å nå ut med informasjon og for å trigge den interaktiviteten vi ønsker rettet mot målgruppen. Da målgruppen vår har vært mellom 18 – 35 har vi valgt å bruke Facebook som den viktigste kanalen til å nå ut til folk. Vår bruk av sosiale media har vært i den forstand at vi har hatt en kanal å informere om hendelser som ikke oppfyller nyhetskriteriene for tradisjonelle medier, og det har vært et sted hvor vi kan visualisere prosjektet vårt og skape interesse. Vi har prøvd å blande virkemidler som humor og positivitet for å komme ut med budskapet rundt arbeidet i prosjektet. En annen funksjon facebook har i vårt prosjekt er at vi kan nå ut til et stort antall personer med artikler og blogger på hjemmesiden vår.

Å skape sammenhenger

I et prosjekt hvor man jobber med ulike ting kan informasjon bidra til å skape sammenhenger mellom tiltakene, og sammenhenger mellom prosjektet og målgrupper. Vi har valgt å utvikle tiltak som treffer ungdom og unge voksne på ulike steder i livet. Noen av tiltakene våre fungerer godt rettet

mot elever på videregående, mens andre tiltak er rettet mot studenter på høyere utdanning, mens andre tiltak igjen er rettet mot overgangen fra student til arbeidsliv.

Informasjonen er en viktig del for å skape sammenhenger i prosjektet. Via informasjon kan man få frem at dette er et prosjekt som følger opp ungdom i forskjellige faser i livet, og at hovedoppgaven til prosjektet er å finne koblinger mellom studenter og arbeidsliv. Flere av våre stipendmottakere er aktuelle for å søke traineestillinger, og rekrutteringsturneene til traneeordningen fungerer vel så godt for å rekruttere søknader til stipendene. Konferansen vår er en flott måte å gjøre ungdom oppmerksom på øvrig arbeid i prosjektet.

STIM

Prosjektet har også gjort forsøk på å etablere sosiale kvelder med fokus på å skape sosiale nettverk og å skape en arena hvor tilflyttere, tilbakeflyttere og lokale arbeidstakere kan møtes for å skape faglige nettverk. Prosjektet er også et forsøk på å skape en arena hvor man kan møte folk som har interesse av prosjektet.

Annet arbeid

Det har også vært satt ned innsats innenfor områder som ikke har fått den samme fokuset eller suksessen som de områdene vi har gått videre med. Her gir vi en kort oversikt over tiltak hvor vi ikke har greid å få i stand et arbeid i det omfanget vi i utgangspunktet planla, og må sees på som tiltak vi aldri greide å sette i gang.

Ungdomspris

Vi hadde planer om å starte en pris rettet mot ungdom. Prisen skulle gå til ungdom som gjør noe spesielt spennende for regionen og for ungdom i regionen. Vi hadde kontakt med flere aktører, men var avhengig av at disse aktørene selv tok initiativ til en slik pris. Det ble ikke lagt ned et stort arbeid i dette, men det ble gjort en jobb for å introdusere avisene i arbeidet.

Sommerjobb for ungdom

Styringsgruppa har ved flere anledninger diskutert sommerjobber. Bakgrunnen for dette er at vi ser på sommerjobber som en god måte å inkludere lokal ungdom i arbeidslivet, og å skape identitet og kontakter for ungdom i Lofoten. Det har imidlertid ikke lyktes å finne en god måte å jobbe med dette på.

Gründerarbeid

Bo i Lofoten har også vært involvert i arbeidet med gründerskap i Lofoten. I utgangspunktet ønsket styringsgruppa at arbeid med gründerskap skulle være med å ta prosjektet videre utover prosjektperioden, men det viste seg at utfordringer knyttet til finansiering av gründerarbeid satte en stopper for denne planen. I ettertid har vi samarbeidet mot Lofoten Matpark, Fabrikken Næringshage og Vestvågøy Kommune rundt gründerarbeid. Det foregår også et spennende arbeid i prosjektet NyGiv i Vågan.

Bo i Lofoten har imidlertid registrert ut fra de små aktivitetene vi har hatt rundt gründerskap at det er stor interesse for en eller annen form for arbeid mot lokale gründere. Vi har blant annet vært medarrangør for et seminar for nye gründere, og her deltok svært mange flere enn forventet. Vi har uttalt oss i media rundt gründerarbeid, og i etterkant opplevde i etterkant en enorm interesse rundthjelp til etableringer. Folk tok kontakt via telefon, mail og facebook, og det var åpenbart mange som var interessert i å delta på kursing og gründeropplæring.

Turisme og tilflytting

En av de sterkeste sammenhengene som er avdekket i løpet av prosjektperioden er sammenhengen mellom turisme og befolkningsvekst. Som nevnt tidligere i rapporten har reiselivet i Lofoten etter hvert dreid mot å tilby opplevelser. Fokuset på opplevelser i Lofoten er sterkt enten du velger å bruke en reiselivsaktør i Lofoten eller om du velger å få opplevelser uten å gå veien om opplevelsesindustrien.

Vi påstår at turismen har snudd opp ned på Lofoten, men noen ganger snur været i Lofoten opp ned på turismen.

Dette har også ført til at flere nordmenn er på ferie i Lofoten og turistene er nå også yngre enn før. Disse turistene er i en fase av livet hvor det er realistisk at de innen få år skal etablere eller re-etablere seg. Dette fører til at opplevelsen av Lofoten som reiselivsdestinasjon er av stor betydning for at enkelte opplever Lofoten som et attraktivt bosted. Det er også grunn til å tro at strukturen i reiselivsnæringa er av betydning. Til tross for svært mange turister består Lofoten av mange små aktører både innenfor opplevelser og reiselivet. Dette gjør at avstanden mellom besøkende og lokalsamfunnet i Lofoten blir mindre.

Bo i Lofoten opplever den sterke tilflyttingen på flere måter. Først og fremst opplever vi at de som tar kontakt med oss når er på rekrutteringsreiser ved universitet og høyskoler som oftest har vært i

Lofoten. Dette har vært en stor styrke for arbeidet i seg selv. Andre sammenlignbare regioner vil måtte etablere en mye større forståelse rundt hvor regionen befinner seg geografisk, hvordan næringslivet er og hvordan samfunnet er. Takket være reiselivet i Lofoten kan Lofoten «hoppe over» denne delen i informasjonen om regionen.

Samtidig ser vi at svært mange av de som kommer til Lofoten begrunner det i at de er livsstiltilflyttere. Blant annet kan man lese nærmere om dette i masteroppgaven som er skrevet av Sarah Maria Peters. Hun fikk stipend av Bo i Lofoten. Spesielt slående er den sterke kombinasjonen mellom surfing og tilflytting. Bo i Lofoten konstaterer at det er klare sammenhenger mellom både surfing, klatring og tilflytting, men hvordan dette helt konkret foregår vet vi svært lite om.

Et annet unikt aspekt ved turismen er at den skaper sterk identitet, og enkelte steder har via turisme også skapt seg en lokal identitet. Mange av disse stedene er små, og det er i utgangspunktet unaturlig at stedene selv skulle bli en merkevare utover den regionale merkevaren Lofoten. Men stedene har vist en besøks- og bostedskvalitet som har gjort at de har fått helt spesiell posisjon innenfor enkelte miljøer.

Mest nærliggende er det å trekke frem surfestedet Unstad. I Lofoten finnes en lang rekke strender man kan surfe ved, mens Unstad er blitt selve stedet for surfing. Dette har skapt en egen identitet og skaper tilflytting til hele regionen og kommunen. Likevel ser vi at svært mange tilflyttere ønsker å bosette seg i nærheten av Unstad dersom man har denne interessen. Siden Unstad har en begrenset boligmasse velger man å bosette seg langs hele Steinfjorden for å ha kort veg for å sjekke om «det er surf» på Unstad.

Et annet av disse stedene som glitrer med sin livsstiltilflytning er Henningsvær. Henningsvær er blitt svært berømt på grunn av klatremiljøet og klatreskolen der. På sommeren er det ikke uvanlig å se 50-100 telt nedenfor den mest kjente klatreruten. Dette har også skapt stor interesse blant tilflyttere og klatring er blitt et trekkplaster og en identitet for fiskeværet.

Et annet sted som har en spesiell status er Røst. Røst er blitt betegnet som et av de beste stedene i Norge for fuglekikking. For Røst har dette dessverre ikke gitt seg utslag i sterk tilflytning selv om prosjektet kjenner til at fugletitting også har vært med å få enkeltpersoner til å velge å bosette seg på Røst. Forklaringen på at stedet og kommunen ikke har opplevd samme livsstiltilflytning som Unstad og Henningsvær kan muligens forklares noe ut fra infrastruktur og at øya er komprimert uten det store omlandet som de større lofotøyene. Likevel ligger potensialet der, og forutsetningen på å skape vekst basert på fugletitting bør sees nærmere på.

Slike sammenhenger mellom identitet, turisme og livsstiltilflytting ser man konturene andre steder også. Det kan synes som om en viktig forutsetning er at man har et næringsliv som driver utviklingsarbeid eller næringsarbeid og samtidig greier å være en identitetsskaper. Dette gjør at en slik status til en viss grad er mulig å påvirke fra kommunen selv om balansegangen mellom en unaturlig konstruert stedsidentitet og en stedsidentitet som er troverdig og ekte er vanskelig. Det må også påpekes at det selvfølgelig finnes andre typer identitet ved steder som ikke nødvendigvis har sammenheng med reiselivet. Og en slik identitet kan være vel så viktig for stedet i seg selv, og som også kan bidra til tilflytting. Men at reiselivet bidrar radikalt til befolkningsveksten i Lofoten er nærliggende å tro.

Sammenhengen mellom besøk og tilflytting er komplekse prosesser, men det er åpenbart at ved jobbingen i prosjektet har vi oppdaget en sterk sammenheng. Samtidig handler denne sammenhengen ikke utelukkende om turistnæringa i seg selv, men om lofotkommunene som vertskommune for besøkende. Det handler derfor også om nysgjerrighet, positivitet, engasjement og stolthet fra lokalbefolkninga.

Analyse av tilflytning og fraflytning i Lofoten - kommunevis

Lofoten har i løpet av prosjektet opplevd en overveldende vekst hvis man ser på folketall. Veksten har vært spesielt sterk i kommunene med større byer og tettsteder, mens småkommunene har holdt seg noenlunde stabil med noen unntak. Da prosjektet startet bodde det totalt 23.838 mennesker i Lofoten. Dette er regnet per 2. kvartal 2012. Da prosjektet ble avsluttet bodde det 24.213 mennesker i Lofoten. Det gir en nettotilflytning på 1,36 prosent per 2. kvartal 2015.

Tilflyttinga til Lofoten er tradisjonelt og knyttet til arbeidslivet og utvikling av nye arbeidsplasser, men det finnes også et segment av tilflyttere som er knyttet til faktorer som turisme, opplevelser og naturbaserte aktiviteter. Et godt fiskeri i prosjektperioden bør også nevnes som en forklaring. Dette segmentet må sees på som et sterkt supplerende til tradisjonelle jobbutlysninger og fører til at Lofoten har en noen annen dynamikk i arbeidslivet. Dynamikken handler om den primære interessen for Lofoten ikke nødvendigvis er arbeidslivet, men at arbeidslivet er subsidiært i valget av bosted. Likevel er det slik at arbeidsliv, karrieremuligheter og bosted er svært viktig for å få tilflyttere.

Vågan Kommune

Folketall ved prosjektstart:	9147
Folketall ved prosjektslutt:	9319
Økning i antall:	172
Økning i prosent:	1,88 %

Vågan Kommune er en kommune ulik de andre kommunene i Lofoten. Vågan er den kommunen med den mest urbane strukturen, og en stor del av kommunens befolkning er samlet i Svolvær, Kabelvåg og Henningsvær. Dette gir kommunen et urbant preg som er ulikt andre kommuner i Lofoten. Til tross for et urbant preg er primærnæringene fortsatt viktig i kommunen, men i større grad enn de andre kommunene er Vågan rettet mot industri. En økende helårsturisme i Lofoten har dessuten tatt base i Svolvær, og dette har skapt arbeidsplasser og aktivitet

for flere mindre bedrifter.

I løpet av Bo i Lofotens prosjektperiode har Vågan økt sitt befolkningstall med 172 personer. Å knytte dette opp mot noe spesielt i Vågan er likevel vanskelig. Det bør likevel pekes på en økende varehandel i tilknytning til turisme og kulturtilbud, en økende sysselsetting i turistnæringa, og i tillegg har det i en femårsperiode blitt utviklet en del mindre bedrifter innenfor kunnskap- og design. Dette er bedrifter som kan bidra til å stimulere andre bedrifter til å skaffe seg vekstmuligheter.

Vågans bostedsattraktivitet i et regionalt aspekt er spesielt knyttet til tradisjonelle urbane verdier som gode restauranter og gåavstand fra bosted til sentrum. Satsingen på turisme har medført flere privilegier som også lokalbefolkningen kan bruke. Svolvær er dessuten kjent som byen i Lofoten, og ofte det første stedet hvor man begynner å se etter jobb dersom man leter etter jobb i Lofoten. I tillegg kommer, som resten av Lofoten, en nærhet til en spektakulær natur.

Vestvågøy Kommune

Folketall ved prosjektstart:	10831
Folketall ved prosjektslutt:	11152
Økning i tall:	321
Økning i prosent:	2,96 %

Vestvågøy Kommune har en utpreget desentralisert struktur hvor det er en lang rekke bydesamfunn og flere tettsteder med tettstedfunksjoner. I tillegg har det over svært kort tid utviklet seg et gryende bysamfunn på Leknes hvor Leknes innehar en

sentrumsfunksjon for relativt store tettsteder rundt. Leknes innehar også en arbeidsmarked- og handelsfunksjon for de omkringliggende tettstedene og bydene. Vestvågøy er en utpreget primærnæringskommune. Det blir ofte trukket frem at kommunen er den nest største kommunen innenfor fiskeri i Nord-Norge, men også at kommunen er nest størst innenfor jordbruk.

Vestvågøy Kommune har i prosjektperioden opplevd en bemerkelsesverdig nettotilflytning. Det har flyttet 256 personer til Vestvågøy i prosjektperioden. I 2014 var Vestvågøy Kommune den av de store kommunene i Nordland med størst nettotilflytning, og i hele Nord-Norge var det bare Tromsø som hadde større nettotilflytning dersom man sammenligner de største kommunene.

Bakgrunnen for dette er sammensatt, men kommunen har opplevd enkelte bedrifter som har hatt en sterk vekst de siste årene. I forbindelse med utbyggingen av veier og infrastruktur i regionen har mange bedrifter innenfor entreprenørbransjen hatt mulighet til å få ganske store oppdrag ved å jobbe lokalt. Tilsynelatende har dette også medført at bedriftene i langt større grad også kunne konkurrere i landsdelen og nasjonalt, og dermed utvidet sine markedsandeler. I tillegg har Vestvågøy bedrifter innenfor farmasi, helse og matproduksjon med sterke nasjonale merkevarer.

Det bør også nevnes i denne sammenheng at en sterk tilflytning skaper nye arbeidsplasser i seg selv ved at det må opprettes skoleklasser, barnehager og andre offentlige tjenestetilbud.

Bostedsattraktiviteteten i Vestvågøy er knyttet opp til nærhet til naturen, og at det i Vestvågøy tilsynelatende er et boligmarked som er spredt i kommunen. Dette gjør at tilflyttere opplever en viss fleksibilitet i mulighetene til valg av bosted. I en region hvor en ikke ubetydelig del av tilflytterne kommer som følge av fritidsinteresser, fremfor jobb, gjør dette at kommuner med enklere tilgang til

bolig kan vinne konkurransen om familiene som etablerer seg. I tillegg har Vestvågøy en nisje rundt tilflytning i surfemiljøet. I utgangspunktet kan dette høres ubetydelig ut, men gjennom prosjektperioden har det vist seg at dette faktisk er en faktor å regne med.

Flakstad Kommune

Folketall ved prosjektstart:	1393
Folketall ved prosjektslutt:	1357
Nedgang i antall:	- 36
Nedgang i prosent:	- 2,58 %

Flakstad Kommune er en liten kommune med relativt spredt bosetting, men med en del større bygder. Kommunen er hovedsakelig en fiskeri- og oppdrettskommune, men hvor også reiseliv, jordbruk, logistikk er viktige bransjer. Det bør også nevnes en at det er flere mindre

bedrifter som jobber med maritim teknologi.

Kommunens befolkningstall har vært stabilt, og det har vært nedgang i folketallet. Nærheten til Leknes og Vestvågøy er både Flakstads største utfordring og en av de store fordelene. Flakstad bosetter mange pendlere som arbeider på Leknes eller Gravdal i Vestvågøy, og i den østlige delen av kommunen ser man at samfunnet baserer seg på å bruke offentlige tjenester og fritidstilbud i nabokommunen. Fiskeriene fremstår som nøkkelen til vekst i Flakstad og med en annonsert sjømatesatsing vil dette kunne få stor betydning for kommunen.

En av de største utfordringene i kommunen er opprettelse av arbeidsplasser. Flere av personene Bo i Lofoten har vært i kontakt med har valgt å bosette seg i kommunen. Dette viser at attraktiviteten for å bo i kommunen er stor. Samtidig ser man også at det er få arbeidsmuligheter i kommunen. Likevel har det vært en viss utvikling i at unge gründere har bosatt seg i kommunen, og startet opp egne bedrifter. Denne utviklingen kan knyttes spesielt til reiselivet og til kommunesentrum Ramberg.

Moskenes kommune

Folketall ved prosjektstart:	1120
Folketall ved prosjektslutt:	1068
Nedgang i antall:	- 52
Nedgang i prosent:	- 4,64 %

Moskenes Kommune er en fiskerikommune. Kommunens tilflytning er ofte knyttet til arbeid enten i fiskerier eller bedrifter som arbeider med marine områder. Det bør også nevnes at Moskenes innehar et reiseliv som de siste årene har produsert flere helårsarbeidsplasser, og har også greid å etablere flere opplevelsesbedrifter i kommunen.

Kommunen er relativt kompakt med flere små bygder. I enda større grad enn de andre

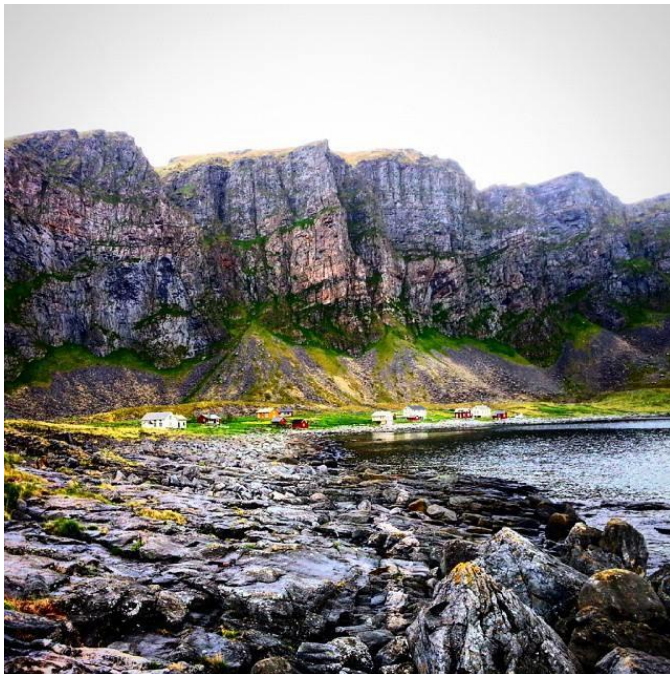
Lofotkommunene er det små arealer tilgjengelig, og kommunen er presset på arealer. Kommunen har i stor grad et lokalsamfunn med butikker, kafeer og møteplasser for befolkningen, og turistnæringen er med å forsterker tilbudet til befolkningen. I tillegg har kommunen flere store internasjonale festivaler som trekker artister og publikum fra hele verden. Blant annet

kan det nevnes jazzfestival, litteraturfestival og cellofestival. Kommunen er kjent for å ha kulturtilbud av høy kvalitet, og Norsk Kulturindeks for 2013 går det frem at Moskenes er den kommunen i landet mest tredje mest besøk på museum i forhold til folketall, men også med høy kvalitet på den kommunale kulturskolen.

Et trekk ved tilflytningen til Moskenes er at kommunen, i større grad enn de andre kommunene i Lofoten, har stor tilflytning av utenlandsk arbeidskraft. Dette skaper spesielle utfordringer i forhold til norskopplæring og å få tilflyttere til å bo lenge, men det gir også et sett med muligheter for kommunen. Innenfor reiselivet og i handelsnæringen er det flere yngre og nyetablerte gründere og ansatte med ansvar. Dette har bidratt til en fornying og nytenking innenfor reiseliv- og handelsnæringen.

Fiskeriene er likevel Moskenes viktigste område for sysselsetting. Både fiskemottak, kystfiske, samt noen rederier står for en betydelig del av sysselsettinga i kommunen. I likhet med de alle

kommunene i Lofoten, og i særdeleshet de små, er kommunen prisgitt de muligheter man tilegner seg, og de farer som truer i fiskeriene. Fiskeriene er en sektor som ofte er prisgitt både svingninger i et naturlig ressursgrunnlag, men det er også en sektor som ofte er oppe til politisk behandling med stadig endrede rammevilkår.

Værøy

Folketall ved prosjektstart:	756
Folketall ved prosjektslutt:	778
Økning i antall	22
Økning i prosent	2,91 %

Værøy er en utpreget øykommune hvor fiskerier- og fiskerinæring er i hovedsak viktigste næringsveg. Det er også innslag av turistnæring i kommunen. Når man sier at kommunen er en utpreget øykommune er det i den forstand at man må ta ferge eller helikopter for å nå kommunen, og

kommunen er avhengig av gode kommunikasjoner til omverden for å vekst i næringsliv og folketall.

Værøy har hatt en sterk vekst i folketall i perioden. Det har bosatt seg 22 nye personer mens prosjektet har pågått. Til tross for veksten ser man ut fra statistikk også at Værøy har Lofotens høyeste arbeidsledighet. Dette kan tolkes slik at øya er svært attraktiv for bosetting, men at kommunen har utfordringer med å sysselsette alle. Utfordringen forsterkes ved at fiskerinæringa er svært sesongbasert.

En av viktig del av forklaringen til veksten på Værøy er at næringslivet på øya har vært svært engasjert i tilflytningsarbeidet. Spesielt gjelder dette å få etablert og sysselsatt utenlandsk arbeidskraft på lang sikt. Det er også verdt å nevne at bedriften Lofoten Viking er en av Lofotens største bedrifter, og slik sett kan regnes som en hjørnesteinsbedrift i kommunen. Samtidig finnes det også andre bedrifter av størrelse i kommunen, og de største er rettet mot fiskeriene.

Røst

Folketall ved prosjektstart:	591
Folketall ved prosjektslutt:	539
Nedgang i antall:	- 52
Nedgang i prosent:	-8,80 %

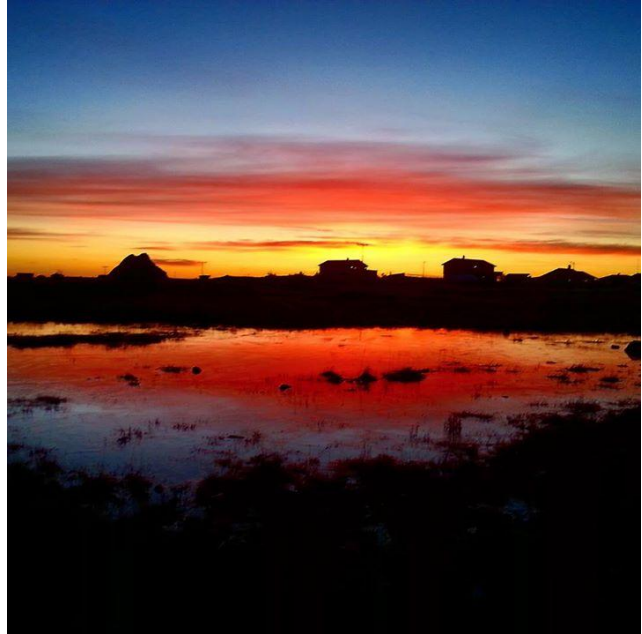
Røst er i likhet med Værøy svært rettet mot fiskeriene og er en øykommune. Røst har i noen grad også en del foredling av fiskeriressurser. Blant annet finnes det et trandamperi og det arbeides med

nisjeprodukter fra fiskeindustrien. Røst har dessuten en del bedrifter innenfor turisme- og opplevelsesnæring. Røst har dessuten vært bevisst på å bygge kommunens merkenavn sammen med merkenavnet Lofoten. Røst har figurert i populærkulturen og naturprogrammer, og blir i større grad enn andre kommuner i Lofoten benevnt ved eget navn.

I løpet av prosjektperioden har Røst hatt en kraftig nedgang i befolkningstallet. Kommunen har utfordringer når det gjelder tilflytting, men også på områder som gjelder arealtilgang og bomuligheter. Samtidig er kommunen liten, og det sterkeste fortrinnet til kommunen er samhold og oversiktighet.

Et område som er viktig for kommunen er samferdsel. Samferdselen internt i Lofoten gjør regionalt samarbeid med Lofoten utfordrende, og prosjekter som Bo i Lofoten gis ekstra utfordringer på grunn av samferdselen. Det må likevel påpekes at dette gjelder samarbeid regionalt i Lofoten, mens samferdselen mot Bodø og Salten er enklere. Røst, og også til dels Værøy, er likevel kommuner så ulike både kommunene i Salten og kommunene i Lofoten at kommunene bør i større grad sees på enkeltvis. Likhetene med Lofoten ligger i næringsstruktur og bosetting, mens i forhold til Salten er offentlige tjenester, kommunikasjoner og utdanning viktige stikkord.

På grunn av de kommunikasjonsutfordringer, og kostnader, forbundet med regionalt samarbeid bør Lofotrådet og Nordland Fylket være nøye med å vurdere hvorvidt lignende tiltak som Bo i Lofoten bør gjøres mer lokale når det gjelder Røst og Værøy.

Generelle faktorer for tilflytning

Vi har i denne rapporten sagt en del om enkeltaktører og enkeltfenomeners påvirkning av tilflytning. Likevel må vi også peke på noen områder hvor regionen har et spesielt utviklingspotensial for å skape sterkere tilflytning.

Boliger

Ledige boliger er en forutsetning for tilflytning. I enkelte områder i Lofoten har man stort potensiale for tilflytning. Utviklingen blir imidlertid holdt igjen på grunn av lav andel av tilgjengelige boliger. Det har de siste årene vært en svak dreining mot at flere ønsker å leie bolig. Dette er spesielt tilstede i Lofoten fordi mange tilflyttere flytter langveis fra. I tillegg har nasjonale endringer gjort at flere ønsker å leie bolig lengre enn tidligere. Etter noen år vil man da kjøpe seg inn i boligmarkedet. Dette har blant annet med nye krav til egenkapital å gjøre, men i Lofoten har det også med at mange flytter til Lofoten langveis fra hele landet. Det er mange som vil «prøve» å bo i Lofoten før man bestemmer som om Lofoten er stedet man ønsker å endelig etablere seg på. Det må også påpekes at slik prosjektet ser det også mange som velger å etablere seg.

Arbeid med å både skape et fungerende leiemarked i kommunene, men også å skape et boligmarked hvor boliger sirkuleres er viktig for å bygge opp under tilflytning. I dag er det stor tilflytning til enkelte deler av Lofoten. Dette gir også kommunene god anledning til å lage gode strategier for hvor de vil ha befolkningsvekst og tilflytning. Det er eksempler på at de tettstedene og bygdene hvor det har vært boligutvikling har dette ført til tilflytting.

Det er også verdt å nevne at Lofoten har en spesiell særutfordring i boligmarkedet. Denne særutfordringer ligger i at mange som eier hus i Lofoten eier disse som fritidsboliger. Ofte er dette via arv, men det er også svært vanlig at bolighus som blir kjøpt opp blir brukt til fritidsboliger. Dette gir to utslag. Det ene er at mange bolighus blir stående tomme i store deler av året. Et mer spesielt utslag for Lofoten er at mange velger å kjøpe opp hus for å leie ut til turister om sommeren. De samme husene blir resten av året leid ut som bolighus. Dette gjør at kommunene i Lofoten har på den ene siden utfordringer med å ha nok tilgjengelige leieboliger. En annen utfordring dette gir er at på våren må ofte alle de som bor i midlertidige utleieboliger finne seg et nytt sted å bo. Dette utgjør en ikke ubetydelig andel som på samme tid ender opp å være på leting etter ny leiebolig.

Boligmarkedet i Lofoten tidvis blir dermed svært utfordrende, mens andre tider på året er leiemarkedet svært gunstig.

Kort sagt er hovedutfordringene i Lofoten mye av de samme som andre steder med at man må utvikle både leie- og eiemarked. Samtidig har Lofoten spesielle utfordringer ved at kommunene i Lofoten må sikre at de nye husene som bygges faktisk skal bli bebodd.

Utdanningsmuligheter

Lofoten har en spesiell utfordring vedrørende høyere utdanning. Lofoten er en region med lite tilgang til høyere utdanning. Utdanningstilbudene som finnes i dag er studiesentre, Kunst- og Filmfagskolen i Kabelvåg og to fagskolelinjer ved de videregående skolene. Det å ha lite tilgang til høyere utdanning kan være en utfordring for Lofoten. Iallfall representerer høyere utdanning en mulighet for regionen. Nisjeutdanninger som i seg selv kan driftes i Lofoten vil være med på å skape tilflytning, men også kunnskap og kompetanse til regionen. Per i dag er utdanningsmulighetene utover videregående få.

Samtidig finnes det åpne tilbud som karrieresenter, studie- og høgskolesenter og OPUS Lofoten. Utdanning representerer en stor mulighet for å gjøre tilflytning enklere. Dersom man er et par som flytter fordi en har fått jobb bør utdanning eller videreutdanning være en mulighet for å de som flytter. I dag har en visse muligheter, men disse bør videreutvikles. Det bør inngås tette samarbeid med andre større aktører som tilbyr høyere utdanning. Muligheter til å følge utdanningsløp via nett representerer her en stor mulighet. Men det er også viktig at man har stedlige representanter som kjenner til behovet i regionen. I et tilflytterperspektiv med unge mennesker vil man i større grad enn i dag måtte se på utdanning som et virkemiddel for tilflytning.

Måloppnåelse

Prosjektet har nådd de aller fleste kvantitative målene som prosjektet rapporterer på. Dette innebærer i praksis at prosjektet har gjennomført de tiltakene som er planlagt. I tillegg sier dette noe om at samfunnet rundt prosjektet har støttet opp om prosjektet, og at metodikken som er valgt i prosjektet har vært vellykket. Likevel sier de kvantitative målene ikke noe om hvilken samfunnseffekt prosjektet har hatt.

Det mest sentrale målet i prosjektet er imidlertid målet om befolkningsvekst. Dette målet er avhengig av flere variabler enn bare prosjektet alene, men befolkningsvekst er sannsynligvis en forutsetning for at prosjektet skal bli ansett som vellykket hos lokalbefolkningen. I prosjektperioden har det vært en netto befolkningsvekst på 384 personer. Dette er et tall som for en region av

Lofotens størrelse er betydelig. Tallet gir en indikasjon om viktigheten av prosjektet for regionen, men også en indikasjon om hvordan Lofotens helhetlige satsing på tilflytting fungerer.

Samfunnsnytte

De seks kommunene i Lofoten har til sammen økt med 384 mennesker. Innad i Lofoten har vi tidligere i rapporten sett at tre kommuner har befolkningsøkning, mens tre kommuner har befolkningsnedgang. I prosjektet har vi valgt å forholde oss til tallene for Lofoten som region da det er indikasjoner på at noe befolkningsendringen i kommunene skyldes at man flytter mellom kommunene i Lofoten. Ved å bruke tallene på regionsnivå får man et mer realistisk bilde av stabiliteten for regionen som helhet, og tallene vil i mindre grad være et utslag av pendling mellom kommuner.

Det har derfor vært en betydelig tilflytting til Lofoten som region. Deler av dette kan beskrives som en form for en nasjonal trend hvor distriktene har fått en fornyet popularitet. Samtidig forklarer det ikke nødvendigvis hvorfor Lofoten er vært en av de mest populære regionene i Nord-Norge. Det er sentralt å vurdere hvorvidt prosjektet som verktøy har vært medvirkende til flyttestrømmene. Å regne samfunnsnyttene til prosjektet er kompleks, men dog mulig. Dette er ikke en kompetanse man verken besitter i prosjektet Bo i Lofoten eller i Lofotrådet for øvrig. Derfor baserer vår vurdering av samfunnsnyttene seg til erfaringer, analyser og enkle utregningsmodeller.

Det er gjort «stikkprøver» av enkelterminer med mye tilflytting for å vurdere hvordan prosjektet fungerer. Prosjektet har god oversikt over hvem som flytter til Lofoten via prosjektet. Dette har vi vurdert opp mot det totale antallet mennesker som har flyttet i samme terminer. Analysene har vist at prosjektet har vært «involvert» i 8 prosent av «flytteprosessene» i regionen. Det å være involvert i en flytteprosess vurderer vi som at vedkommende familie eller person har vært i kontakt med prosjektet og fått konkrete tilbakemeldinger av prosjektet. Det betyr dermed ikke at prosjektet nødvendigvis har vært den avgjørende faktoren for at personen(e) valgte å flytte. Vi har heller ikke forutsetning å vurdere hvorvidt de som kommer har vært eksponert for logo eller informasjon fra prosjektet.

Det som er på det rene er at prosjektet i løpet av tre år har hatt kontakt med en rekke personer som vi har gitt tilbakemelding til. Intensjoner med slik arbeid er ikke at prosjektet skal være den endelige avgjørende faktor for at mennesker velger Lofoten, men prosjektet skal være tilretteleggeren og motivatoren for tilflytting. Ofte er forutsetninger som jobb og bomuligheter sentrale i avgjørelsen.

Likevel mener vi at prosjektet har bidratt betydelig til tilflytningen i Lofoten. Prosjektets viktigste bidrag til å være samfunnsnyttig er som følger:

- Bidratt til å opprette arbeidsplasser
- Bidratt til informasjon, hjelp og motivasjon til å flytte til Lofoten
- Bidratt til relevant nettverksbygging for potensielle tilflyttere
- Bidratt til omdømmebygging

Med fokus på faktorene ovenfor har prosjektet vært samfunnsnyttig og samfunnsrelevant for Lofoten. Den sentrale vurderingen om prosjektet bør være om prosjektet har bidratt til å rekruttere familier eller personer som ikke hadde kommet hit dersom prosjektet ikke hadde vært her. Gjennom å ha noe oversikt over søkerlister til jobber, og via prosjektets kontakt med tilflyttere gjennom prosjektet, er styringsgruppas vurdering at prosjektet har bidratt sterkt til tilflyttingen til Lofoten. Her må det pekes spesielt på sammenhengen med utviklingsarbeid og informasjonsarbeid.

Utviklingsarbeidet gjør at prosjektet faktisk har noe å tilby som i seg selv skaper interesse, kontakt og skaper nettverk. Informasjonsarbeidet gjør at man i stor grad greier å komme i kontakt med unge mennesker man nødvendigvis ikke kommer i kontakt med ved å bare drive utviklingsarbeid. Dette med god hjelp av å være en av Europas mest kjente turistdestinasjoner.

Hovedkonklusjon og styringsgruppas anbefaling

Styringsgruppa har konkludert med at prosjektet har fungert hensiktsmessig og har ivaretatt Lofotrådets mål og ønsker for prosjektet. Vekselvirkningene med å jobbe konkret med utviklingsarbeid rettet mot næringslivet, og å jobbe mot mennesker med informasjon og imøtekommenhet, har gjort at prosjektet både opplever legitimitet og drivkraft. Styringsgruppens konklusjoner er at prosjektet har bidratt betydelig til Lofotens vekst. Det anbefales derfor at prosjektet og tiltakene videreføres som et fast tiltak i regionen. I en eventuell videreføring er det likevel behov for tilpasning og videreutvikling av enkelte av tiltakene i tråd med denne rapporten

I tillegg pekes det på behovet for å finne en finansiering som er langsiktig og stabil er essensiell for videre suksess for et samfunnsnyttig prosjekt som bare delvis gir kommersiell avkastning.

Det må også holdes fokus på de områder prosjektet ikke har arbeidet med. Herunder pekes det spesielt på boligsituasjonen og arbeide med å utvikle Lofoten som en utdanningsregion med flere utdanningsnivåer enn videregående.

Etterord

Det e de beste som kjem.

Nordover. Sir dem.

De andre søringan.

*Leite etter ord. For å dekke over
forvirringa. Kvær gang dommen slås fast.*

Ambisjonsnivået e no kommet opp i

384 menneska.

Det e de beste som kjem. Gjentar dem.

*I Lofotposten, Lofot-tidende, Avisen Lofoten og Våganavisa. Flere redaksjoner
har vi faktisk aldri hatt.*

(Fritt etter Marion Palmer)

Vedlegg: Sammenstilling over økonomi

Utgifter	Budsjett	Forbruk
Konsulentoppdrag	30.000	383.300
Kontorutgifter / IKT / Hjemmeside	128.950	98.713
Lønn og sosiale utgifter	1.946.500	1.868.561
Seminar	160.000	91.174
Masteroppg.stipend	232.000	131.020
Møter og arr.	95.000	39.537
Reiseutgifter	120.449	166.875
Rekruttering / Trainee Lofoten	583.000	1.060.226
Små samarbeidstiltak	38.000	17.125
MVA	0	191.734
Andre utg. / Utgifter fra 2012	187.000	0
Total	3.511.899	4.058.384

Inntekter

Inntekter		Sum
Bolystmidler		1.500.000
Regionalt Part.sk.		11.981
RDA-midler		1.494.019
Nordland Fylkeskommune		230.000
Kommunal støtte		402.761
Støtte fra privat næringsliv		348.009
Kompensert MVA		191.734
Totalt		4.178.504

Budsjettet viser et mindreforbruk på 120.119 kroner. Dette utgjør et mindreforbruk på 2,87 prosent gjennom hele prosjektperioden.

Kommentarer

Konsulentoppdrag

Betydelig høyere enn budsjettet, men utgiftene til konsulentoppdrag må sees i sammenheng med lønn. Da vi valgte å bruke interne ressurser i Lofotrådet ble det bestemt at disse føres som konsulentoppdrag som rapportert om ved forrige rapport.

Kontorutgifter / IKT / Hjemmeside

Opprinnelig to poster med en for hjemmeside og en for kontor/IKT. Mindreforbruk som følge av færre behov for innkjøp knyttet til kontor.

Lønn og sosiale utgifter

Som budsjettert. Dersom man ser den i sammenheng med bruken av konsulentvirksomhet er imidlertid de totale utgiftene noe høyere enn budsjettert.

Seminar

Bo i Lofoten-seminarene, opprinnelig omtalt som Malstrømseminaret, ble noe billigere enn beregnet.

Masteroppgavestipender

Noe justerte utgifter pga. utfordringer med å administrere et stort antall stipend, samt at vi ikke kunne gi ut stipend tett opp til avslutningsdato.

Møter og arrangementer

Noe mindre behov for ressurser til dette enn det som først var budsjettert.

Reiseutgifter

Noe større reiseutgifter enn budsjettert. Hovedsakelig reiser internt i regionen eller reiser ikke tilknyttet traineeordning.

Traineeordning

Mer ressurskrevende enn budsjettert, men merforbruket er finansiert via støtte fra næringslivet, samt noe ombudsjettering. Også budsjettert en egen post i det opprinnelige budsjettet, men det var naturlig at all rekrutteringsvirksomhet ble ført inn i traineeprosjektet.

Små samarbeidstiltak

Utgifter som forventet.

MVA

Det var ikke budsjettert med MVA-kompensasjon i det opprinnelige budsjettet, men det vi mener det er naturlig å vise MVA-utgiftene siden Lofotrådet har krav til MVA-kompensasjon.

Utgifter fra 2012

I det endelige budsjettet har vi valgt å regne disse utgiftene inn sammen med de øvrige postene. Spesielt vist i budsjettet i forbindelse med søknad på bolystmidler for å vise at prosjektet allerede var startet opp.